Ժ. ՏԱՐԻ 2959 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 23 ՏՐԷ 4386 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1893 5 ՃԷՄԱԶԻԻԼ ԱԽԸՐ 1311 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԷԼ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	[illegible]	150
»	» Վեցամսեայ		75
»	» Եռամսեայ		40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	[illegible]	56
»	» Վեցամսեայ		28
Ընտիր թուղթի վրայ տպուած օրինակ		Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը	[illegible]	Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի դարձուիր:

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԴԵԿՏ. 1/13 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ.— Պ. Գազիմիր Բէրիէի նորակազմ Նախարարութեան ստացած առաջին մեծամասնութեանց փոքրութիւնն հոգ կը պատճառէ. զի ո՛չ միայն արմատական տարրը բացարձակ հակառակ է նոր Նախարարութեան որուն մէջ ներկայացուցիչ չունի բնաւ, այլ և չափաւոր հանրապետականաց երիտասարդ տարրն անտես առնուած ըլլալով, չաջակցիր նոր վարչութեան: Ծերակուտականք եւս նեղացած են որ իրենցմէ մէկ հոգի միայն անդամակցած է, այն է կրթական նախարար Պ. Սբիւլէր, մինչ սովորութիւն էր դատական Նախարարն եւս ծերակուտականաց մէջէն առնուլ: Նախորդ վարչապետ Պ. Քոնսդան կը յուսար արտաքին գործոց Նախարար ըլլալ, բայց Պ. Քառնօ հակառակեր է: Նախորդ վարչապետ Պ. Տիւբիւի չպիտի կրնար Երեսփ. Ժողովոյ ատենապետ ընտրուիլ եթէ աջակցմանց քուէն ալ չունենար: Ուստի, թէպէտ չափաւորք շատ կը սիրեն Պ. Գազիմիր Բէրիէի նոր վարչութիւնը, բայց կը վախցուի թէ այս եւս երկարակեաց չպիտի ըլլայ: Մասնագիտութեան նիւթերն անպակաս են, և խորհրդարանական ու վարչական ապագայն անստոյգ կը թուի եւս քան զեւս:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Հաստատուած է այն լուր թէ Գերմանք բանակետղ մը կազմած են ի Մալմէտի, պելճ կառավարութեան հետ համաձայնութեամբ որոշուած ամայի տեղւոյ մը վրայ: Պելճ թղթակիցներ որք այն տեղն աչքէ անցուցած են, կը գրեն թէ Գերմանիա ռազմագիտական տեսակէտով աւելի յարմար դիրք մը բռնած է Պելճիոյ ճամբով Ֆրանսայի վրայ արշաւելու համար, քան Ֆրանսա՝ Պելճիոյ ճամբով Գերմանիա մանելու համար: Գերմանք կ'ըսեն թէ ճախճախուտ վայր մը հաստատուած այս բանակետղ ո՛չ յարձակողականի կուգայ ո՛չ պաշտպանողականի: Այն տեղն ընտրած են զի անմարդաբնակ ընդարձակ տեղի մը պէտք ունէին հրացանաձգութեան փորձեր ընելու համար. զի հիմա գնտակները մինչեւ 4—5 քիլոմէդր տեղ կ'երթան: Պելճք չեն համոզուիր, և կ'ըսեն թէ այս դիրքը զօրացնելով և առնուազն 10,000 զօրք հոն շարունակ պահելով, Գերմանք ուզուած վայրկենին Պելճիա կամ Լիւքսեմպուրկ մանելու կազմ և պատրաստ կ'ըլլան:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ԴԱՏ.— Հանովերի մէջ կալուածատէր Պ. ֆոն Քէդէնպուրկ գերմանացին դատ բացաւ Շուէտի կառավարական գանձուն դէմ, հետեւեալ պարագայից մէջ.— Շուէտի թագաւոր Կիւստավ Ադոլֆոսի մահէն ետքը, շուէտական կառավարութիւնը, դրամական նեղութիւն ունենալով, Գերմանիոյ ազդեցիկ և ազնուական բողոքականներէ գումարներ փոխ առած էր և անոնք ալ սիրով տուած էին, զի Շուէտ բողոքականութեան դատը կը պաշտպանէր: Այս սեղանաւորական գործողութիւն տեղի կ'ունենար 1636 թուականին: Փոխատուներէն մէկն էր Լիւպէքցի վաճառական Պ. Քրիէվ: Շուէտի խնամակալութիւնն 1636 դեկտ. 25ի թուակիր մուրհակով կը ճանչէ թէ 68,500 Ֆր. փոխ առած է յիշեալ անձէն: Այս պարտք չէր վճարուած: Մուրհակն այժմ կը գտնուի Պ. ֆոն Քէդէնպուրկի ձեռքն, որ կը յայտարարէ թէ կը շատանայ բարեկամական կարգադրութեամբ մը, եթէ 205,500 քուրոն ընդունի, (մէկ քուրոն հաւասար է մէկ ֆրանք և 38 սանդիմի):

ԿԱՒԿԱՍԻՈՅ մէջ աւազակաց շահատակութեան վրայ ռուս լրագիրք կը շարունակեն տեղեկութիւններ տալ: Անցեալները 24 աւազակներ, յոխց ցցլուխ զինեալ, մութը կոխելէն ետեւ գիւղէ մը դուրս ելան: Իրենց հետ ունէին ջորի մը ռազմամթերք բեռնաւորած: Պաքուի նաւթային կեդրոնին մօտերը Զաթուրով անուն արհեստագործ գիւղը չմտած, հանդիպեցան չորս գիւղացիի, որոց հարցուցին թէ ո՛վ է գիւղին ամենէն հարուստ մարդն: Առաջին գիւղացին չուզեց ըսել, և անմիջապէս երկու կտոր ըրին զինք: Երկրորդ մը եւս մերժողական պատասխան տալուն պատճառաւ չարաչար վիրաւորուեցաւ: Միւս երկու գիւղացիք աւազակաց առջին ինկած տարին Ատրպատականցի բարեսիրտ գիւղացւոյ մը տունն, ի Գօպի: Մարդը չուզեց ըսել թէ իր դրամն ո՛ւր կը պահէր. բայց իր աջ բազուկէն դաշոյնի հարուած մ'ընդունելով, գնաց ցուցուց իր դրամին տեղն, ուր աւազակները գտան 10,000 րուպլի, և ուրիշ 10,000 րուպլի փոխարէն արժէքաւոր նիւթ: Յետոյ գլխատեցին խեղճ մարդը: Տանտիրուհին ոսկի օղ կը կրէր, որոյ փայլն աւազակներուն ուշադրութիւնը գրաւելով, այս վայրագ մարդիկ կնոջ ականջները կտրեցին հանեցին՝ օղն առնելու համար: Կնոջ աղաղակներուն վրայ գիւղացիք հասան, և հրացանի բռնեցին աւազակներն, որք ուժով դէմ դրին, և յաջողեցան փախչիլ, բայց իրենցմէ չորս մեռեալ գետինը թողլով: Ոստիկանութիւնը դեռ կը փնտռէ:

ՌՈՒՄԱՆԻԱ.— Էլիզապէթ Տօմնա անուն հիւանդանոցին ի նպաստ վիճակահանութիւն մը կազմուած ըլլալով, Պ. Էվլօկիւ Կէօրկիու 20,000 Ֆր.ի պարգեւը շահած էր: Բարեսիրտ մարդը չուզեց գրպանել այս գումար, այլ միայն իր առած տոմսակներուն արժէքը (փոքր գումար մը) վար դնելով, մնացեալը նուիրեց հիւանդանոցին: Պուքրէշի լրագիրք գովութեամբ ծանուցանելով այս նուիրատուութիւն, կը յիշեցնեն թէ նոյն անձ բարերարն եղած է այս հիւանդանոցին, որուն նուիրած է աւելի քան 30,000 Ֆր.ի արժէքով քարուկիր կալուած:

ՄԱՄՈՒԼՆ Ի ՃԱՊՈՆ.— Հետեւեալ թուանշաններ բաւական գաղափար կուտան Ճապոնի իմացական և քաղաքական յառաջդիմութեան վրայ.— Ճապոնի մէջ այժմ կը հրատարակին 767 օրագիրք և հանդէսք, որոց 167ը երկրագործութեան, վաճառականութեան և արհեստագործութեան յատկացեալ, 180ը կը խօսին ամեն տեսակ նիւթերու վրայ, 68ը սոսկ կրօնական են, 45ն առողջապահական և բժշկական, 79ը կրթական խնդիրներու նուիրուած են, 13ն օրէնսդրական և դատարանական, 39ը կառավարական պաշտօնաթերթեր են որք գլխաւորապէս կը հրատարակեն պաշտօնաթուղթեր, թերթ մը յատուկ է տնտեսագիտութեան, թերթ մը զինուորական, և երկու թերթ քաղաքական նիւթերու վրայ միայն կը խօսին: Գրեթէ ամեն քաղաքի մէջ կան առեւտրական և արհեստագործական թանգարաններ, ուր կը հաւաքուին բնիկ և օտարազգի արտադրութիւնք, որպէս զի ժողովուրդն ամեն բան իր աչքով տեսնելու և դատելու կարող ըլլայ: Հանրային կրթութեան նախարարութիւնն ունի Կայսերական Համալսարանի Թանգարան մը, Համալսարանի բուսաբանական պարտէզ մը, Թօքիոյի մատենադարանն և Թօքիոյի կրթական թանգարանը: Տեղական արհեստները զարգացնելու համար, արհեստագործական և մրցական ցուցահանդէսք տեղի կ'ունենան ամեն գաւառի, ամեն քաղաքի և գիւղի մէջ: Երբեմն քանի մը կուսակալութիւնք միութեամբ կը կազմեն ցուցահանդէսներ, ուր զանազան գաւառներու երկրագործք և արհեստագործք իրարու հետ կը մրցին և իրարու յառաջդիմութեանց տեղեկանալով, իրենց ճիւղերը կատարելագործելու կը քաջալերուին: Մրցանակները կը բաշխէ երկրագործական և արհեստագործական նախարարութիւնը:

Պ. ՔԼԻՎԼԷՆՏ, ամերիկեան Խորհրդարանի նստաշրջանին բացման առթիւ սովորական յայտարարութիւնը ղրկելով, կը պարզէ այն քաղաքականութիւն, ներքին թէ արտաքին, որուն, իր համոզմամբ, պարտի հետեւիլ Խորհրդարանն, հաւատարիմ մնալու համար երկրին պահանջումներուն որք արտայայտեցան Նախագահական վերջին ընտրութեան առթիւ: Պրազիլիոյ մասին կ'ըսէ թէ Միացեալ Նահանգները չէզոք և անկողմնակալ ընթացքի մը պիտի հետեւին: Սանտուիչեան կղզիք չպիտի գրաւին Ամերիկայի կողմէ, և մանկամարդ թագուհին պիտի շարունակէ իր իշխանութիւն: Միացեալ Նահանգաց և Անգլիոյ միջեւ առկախ մնացեալ խնդիրք բարեկամական ոգւով մը պիտի կարգադրուին: Միացեալ Նահանգները մեծ շահ ունին իրենց հովանւոյն ներքեւ առնելու Նիքարակուայի ջրանցքն, որ Ատլանտեան Ովկիանոսը Խաղաղականի հետ միացնել կոչուած է, ի մեծագոյն օգուտ բոլոր աշխարհի նաւարկութեան ու քաղաքակրթութեան: Նախագահը կը յանձնարարէ դրամական շրջաբերութիւնը կանոնաւորել հասուն խորհրդածութեամբ և ոչ թէ հապճեպ անօրինութեամբ: Պէտք է որ Նախագահն արտօնուի դրամական միջազգային նոր համաժողով մը գումարելու պատեհ առթիւ: Գալով մաքսերուն, պէտք է զանոնք զեղչել, կենաց նախնական պիտոյքն աժանցնելու համար. նաեւ պէտք է զեղչել մաքսերն այն նախնական նիւթոց վրայ որոց կարօտ են ամերիկեան գործարանք՝ բանելու նիւթ ունենալու համար:

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ «Կայսերական Պանքան», անգլիական հաստատութիւն, սեպտ. 20ին վերջացեալ տարեշրջանին մէջ 92,904 ոսկւոյ շահ ըրած է, յորմէ ծախքերն հանելով, 56,721 ոսկի զուտ մնացած է, և ասոր 4,000 ոսկի պարգեւ կառավարութեան տրուած է արտօնութեան հրովարտակին տրամադրութեանց համեմատ, և ընկերութեան բաժնետերաց բաշխուած է 5 առ 100:

ԱՐԺԱՆԹԻՆ.— Պուէնօս-Այրէսէ հեռագրուած [illegible].— Յայտնի է թէ Պէրինկեան Տան մեծագործ ձախողման պատճառ եղաւ Արժանթինի Հանրապետութեան իր պարտքերը կանոնաւորապէս վճարելու անկարողութիւն: Արժանթինի այս գանձային տագնապը կը բացատրուի երկրին բնակիչներուն թերի բնաւորութեամբ, և անգլիացի դրամատիրաց ագահութեամբ: Արժանթինցիք, սեփական ոյժ չունենալով, իրենց ամեն քաղաքական գաղափարները փոխ առած են ամերիկեան սահմանադրութենէն, բայց առանց իրենց բնիկ քաղաքակրթութեան զանոնք յարմարցնելու: Դուրսէն գաղթական գալն իրենց երկրին համար գլխաւոր զօրութիւն նկատած են, և հարաւային Եւրոպիոյ բնակիչներէն շատեր հրապուրած են փութալ երկիրն: Որովհետեւ Միացեալ Նահանգներն երկաթուղիներու շնորհիւ զարգացած էին, Արժանթինցիք եւս ձեռնարկած են երկաթուղիներ, ջուրի ճամբաներ և այլ մեծամեծ հանրային շինուածներ կանգնել: Անգլիացի դրամատէրք, տոկոսի բարձրութենէն հրապուրուելով, Արժանթինի ամեն ձեռնարկին միլիոնաւոր ոսկիներ տուած են:— Արժանթինցիք, իրենց յաջողութեամբ գինովցած, դադրեցուցին ամեն գործ, և ծուլութեան տուին իրենք զիրենք: Իտալացիք էին բանուորները քաղաքաց և գիւղօրէից մէջ, և բնիկի մը համար անարգ էր ձեռաց աշխատութիւն: Ճարտարագործական ճարտարութեան պէտք չկար Արժանթինի մէջ: Աւելի դիւրին էր ամեն բան Եւրոպայէն բերել, մաքսերը բարձրացնելով կառավարութեան ամեն ծախքերն այն աղբիւրէն հանել, և իտալական աշխատութեան արտադրած բերքերն օտարներուն ծախելով, ոսկեդրամ ճարել: Արժանթինի ժողովրդեան պաշտօնն էր երկիրը կառավարել, հողի և արժեթղթի վրայ շահագործութիւն ընել, և կեանքէն համ առնուլ: Յորչափ գաղթականք Արժանթին գային հազարներով և յորչափ անգլիական դրամագլուխ եկաւ միլիոններով, ամեն բան լաւ գնաց: Բայց խոհականութիւն ու խնայողութիւն սոսկալի եղան, երբ Արժանթինի դրամ փոխ առնելու կարողութիւնն սպառեցաւ, չափազանց թղթադրամ հանելու պատճառաւ, որ մահացու հարուած տուաւ Հանրապետութեան վարկին: Տոկոսներն ալ փոխառութեանց չկրցան վճարուիլ, և Արժանթինի կառավարութիւնն հարկադրեցաւ իր առնելիքատէրներուն հետ կարգադրութեան մը յանգիլ, տոկոսի և գլխաւորի չափաւորում մ'ընելու համար, բոլորովին սնանկանալու տխուր հարկին մէջ չգտնուելու նպատակաւ: Ամենամեծ կորուստն Անգլիացիք կրեցին, թէպէտ Ֆրանսացիք ու Գերմանք եւս ունէին և դեռ ունին Արժանթինի թուղթեր:

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎ ՖՐԱՆՍԱՅԻ.— Փարիզէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ չորս օր Ֆրանսական մայրաքաղաքին մէջ մեռած են երկու երեսփոխանք, Պ. Միր, երեսփոխան Օտ գաւառին, փեսայ Պ. Իզաւք Բէրիէի, և Պ. Ապէլ:

ՌՈՒՍ կառավարութիւնն որոշեր է վեց մեծ զրահաւոր աւելցնել Պալթիկի նաւատորմին վրայ, ի պաշտպանութիւն Պալթիկ ծովու ռուսական եզերաց:

ԴԱՆԻՈՅ ԵՒ ՇՈՒԷՏԻ միջեւ հեռաձայնով հաղորդակցութիւն հաստատուեցաւ: Առաջին խօսքերը փոխանակեցին Քրիստիան թագաւորն Դանիոյ և Օսկար թագաւորն Շուէտի՝ խնդակցութիւններ ուղղելով իրարու:

ՀԱԲՇԱՍՏԱՆԻ վեհապետին քով մնայուն դեսպան մ'ունենալու որոշում տուաւ ռուս կառավարութիւնը: Կայսրութեան Խորհուրդը քուէարկեց առ այս պէտք եղած դրամական գումարը:

ՎՈԿԻՒԷ ԴԸՐԱԿՈՄՍԻՆ երեսփոխանական ընտրութեան տեղեկագիրը լսելով, զոր նախաքննիչ դիւանը պատրաստած էր, Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը 203ի դէմ 280 քուէով որոշեց ընտրութիւն մը կատարել տալ: «Ահա՛ ատելութեան յաղթանակը» գոչեց ակադեմական և ազնուական գրագէտը, ֆրանքեւռուս դաշնակցութեան իմացական մշակներէն մին, լսելով քուէարկութեան արդիւնքը: Անոր ընտրութեան առթիւ կառավարութիւնն ընտրողաց քուէին վրայ անուղղակի ճնշում բանեցուցեր է, սա կերպիւ որ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տըվէլ «մտերմական» նամակ մը գրելով ըսեր է Պ. Վոկիւէի թէ «ջերմապէս կը բաղձամ ձեր ընտրութեան. արդեօք կրնա՞մ բան մ'ընել ի նպաստ ձեզ»: Ընդդիմադիրք կ'ըսեն թէ նախարարին այս գիրն հրատարակուած է գաւառին մէջ: Պ. տը Վոկիւէ կ'ըսէ թէ ինք անմիջապէս չնչեց հրատարակութիւնը: Մին է այն աջակողմեաններէն որք Հանրապետութեան յարած են:

ՌԱՆԴՈՒԵՑ ՔՐՈՆԻԿԱԳԻՐ ՄԸ

Ինչպէս որ խմբագիրներ կան որք Ազգ. Հիւանդանոցի վրայ կը գրեն և—ո՛չ ըլլալն ալ չգիտնալով—Սամաթիան Եէտի Գուլէի հետ կը շփոթեն, կամ Բերայի նոր շէնքին, ճարտարապետական մանրամասնութեանց վրայ կը ճառեն, և չեն կրնար զանազանել կղմինտրն աղիւսէն, նոյնպէս ալ կան քրոնիկագիրներ որք Եւսեբիոսի Քրոնիկոնին վրայ շատ հեռաւոր գաղափար մը միայն ունին, և որոց համար Հայ Եկեղեցւոյ օրէնքներն ու կանոններն այնքան միայն նշանակութիւն ունին որքան նշանակութիւն կրնան ունենալ պայմանաժամին լրացած ապահովագրական մուրհակները:

Նախախնամութիւնն, իր անհուն բարութեան մէջ, այսպիսի քրոնիկագիր մ'ալ պարգեւած է հայ մամլոյն, և մինչ ծթած ըմբռնումներն հարուածելով, այսքան տարիէ հետէ կը քարոզենք թէ Հայ Եկեղեցւոյ մէջ քահանայք եւս կրնան քարոզել, և հետեւաբար եւ քարոզիչ կրնան ըլլալ, ինք, հին պահպանողական գլուխներն աւելի յետամնաց չէ միայն քրոնիկագիրը, գլուխն կը տանի Նիկիոյ Ժողովն և Տ. Յովհաննէսեան եպիսկոպոսին ատենապետած Կրօնական Ժողովն իրար անցունելով («որքան ալ նմանեցան իրարու»), և ըսել ուզելով թէ «կուսակրօններու»ն միայն քարոզիչ տիտղոսը կրնայ տրուիլ:

Ձեզ ի՞նչ փոյթ, սիրելի Պ. քրոնիկագիր, թողուլ Բօզէրի և Գագարայի սեղաններն, որոց վրայօք միշտ վերջին լուրերը կը բերէք մեզ՝ զարմանալի կիրառութեամբ առաջաւորեան օրէնքին: Ձեզ ի՞նչ փոյթ զանց ընել Բերայի, Մեծ Կղզի և Գատը գիւղի գեղեցիկ տիկինները, որոց շրջազգեստներուն շուրջ յամիլ կը սիրէք, և թատրոններու և պարասրահներու նրբանցքներն որոց խորախորհուրդ գաղտնիքներուն կ'ընտելանաք գիշեր, ձեզ ի՞նչ փոյթ պահ մը սուզիլ մէջ թողուլ աստուածաբանութեան —կամ իմաստասիրութեան— այս գերզանցապէս շահեկան նիւթերն, և ձեր քիթը խոթել անանկ խնդիրներու մէջ որոց վրայ ո՛չ ոք ձեր վճիռն կը սպասէ, և որոց մէջ դուք նոյնքան անփորձ կ'երեւիք որքան Գալաթայ աղաներն այն աղուականները որք կարծեն յայտնելին ձեր հրաշալի քրոնիկներուն վրայ, որոյդ իմաստը կը գիտեն կը պատկան, ինչպէս հեղուկ օդի որ դուրս կը ցայտէ մեր գիւղին զօրցուած ջուրի ճամբաներէն:

Բայց օրինակ աւելի ձեռնհասութեամբ մը կը փայլիք զուտ պետական հարցերու մէջ: Երկարօրէն գիտցուցիք կ'ընէք թէ «ընտիր դասակարգ» չըլլար (*), թէեւ կրնայ բաւել «ընտիր նրբանուարութիւն» (*),— օրինակ մը որ ձեր նրբացեալ փափկացեալ ճաշակին մէկ գոհարը կրնայ սեպուիլ: Կ'երեւի թէ ձեր զարմիկներին հմուութեամբ դուք և ոչ իսկ երազի մէջ տեսած էք անգլիերէն select բառն, որ ընտիր կամ ընտրեալ կը նշանակէ, և յատկապէս ի կիր կ'առնուի ընկերային [illegible] համար, գումարուած մարդոց հաւաքումներու համար, եւն., ու այս իմաստով նոյնութեամբ անցած է եւրոպական ամեն լեզուներու: (Կարդացէք Ֆիգառոյի վերջին թիւերը:) Մեր «ընտիր» ածականը լիովին կը համապատասխանէ selectին, և ճիշդ նոյն կերպիւ կը գործածուի,—այնպէս որ ուրիշ ճար չի մնար ձեզ բայց եթէ ձեր յիշած կտաւեղէն ընտիր ապրանքները ձեր ճաշակին ներած ձեւերով գործածել առանձինքայ Բարեկենդանի ծպտեալ պարահանդէսներուն առթիւ, և թողուլ որ Բերայի ընտիր դասակարգերն իրենց կրցածնուն չափ Շանթանեաւ պարպեն և թէյ խմեն Բերայի մեծագոյն պանդոկներուն մէջ, օրուան հանդէսներուն առթիւ: ԵՍ ԻՆՔՍ

(*).—Խնդիրը «Միջազգային Մեծ Պանդոկին» շքասենեակին շուրջ համախմբեալ հայ և օտարազգի կոչնականաց վրայ է:

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (104)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՏԵԱՆԸ

—Եւ այդ բա՞ռը:

—Անասունի անուն մը: Իր աղտոտ թաթը ինծի կը կարկառէր ըսելով. Գա՞յլ... ի՞նչ, գա՞յլ, ըսի... կուզե՞ս երթալ պառկիլ, անասուն... Այն ատեն երեսս նայեցաւ տարօրինակ կերպով, և յետոյ դուրս ելաւ: Դուռը գացի, և տեսայ զինքը որ կ'երթար գտնել իր միւս ընկերները, որոց շատ մը բաներ կ'ըսէր՝ տունը ցուցունելով... յետոյ մեկնեցան:

—Ի՞նչ կ'ենթադրէք:

—Նախ բնաւ բան մը չենթադրեցի. բայց ցորեկը ձեր պաշտօնակիցներէն մէկը տեսայ... գիտէք, փոքրահասակ, թուխ մարդ մը որ ձեզի պէս խորամանկ է...

—Այո, այո, գիտեմ, ըսաւ Ժագ, որ, բնականաբար, ամենեւին չէր ճանչնար այդ պաշտօնակիցը: Եւ ի՞նչ ըսաւ ձեզ:

—Թէ ամենուրեք կը փնտռէին սրիկաներ որք մաս կը կազմէին Փարիզի Գայլեր անուն սրիկաներու խումբի մը... Կ'երեւայ թէ պէտք խղդուելի է: Այս աւազակները միշտ հոս կը հաւաքուէին, որովհետեւ Տիւլուֆէ... անոնցմէ մէկն էր...

—Մէկ ի՞նչ:

—Է՛հ, մէկ Գայլ, զարմանք... կարծես չինարէն կը խօսիմ հետերնիդ. Ֆրանսերէն չէ՞ք հասկնար:

—Այո, շատ աղէկ կը հասկնամ, ըսաւ Ժագ, որուն միտքը կը շփոթէր: Ուրեմն հոս էր ժամադրավայրը... Փարիզի Գայլերուն:

—Աւելի աղէկ գիտէք, քանի որ ատոր համար էք եկած:

—Եւ Տիւլուֆէն անոնցմէ՞ էր...

—Հարկաւ... ինչպէս Պիսքօն: Ամեն բան տակնուվրայ կ'ընէին, անանկ որ ամբողջ թաղը սարսափահար կ'ըլլար:

—Տիւլուֆէն... փախա՞ւ:

—Անշուշտ... անիկա կծիկը դրաւ երբ լսեց որ գործը գէշ է... բայց, ըսաւ գինեպանը մեկէնիմէկ կենալով, կ'երեւայ թէ դուք բան մը տեղեակ չէք, կամ թէ կուզէք խօսեցունել զիս:

—Տէ՛ր ողորմեա:

Ժագ արինկեց չփոթութիւնը ծածկելու համար. մէկ ումպով խմեց ըմպելին: Այս միջոցին յայտնութեան պէս բան մը ունեցաւ: Յիշեց այն զարհուրելի տեսարանը որուն ներկայ գտնուած էր այդ գինետան մէջ, երբ Ժան մօրեղբօր կարծեցեալ բանտորները յարձակած էին Տիւլուֆէի վրայ...

—Վերջապէս, կրնա՞ք միջոց մը ցուցունել ինծի՝ Տիւլուֆէին հետքը գտնելու համար, ըսաւ աշխուժով:

—Ա՛հ, տեսէք, նորէն արհեստին սէրովը կը համակուիք... ըսաւ, ուրեմն մտիկ ըրէք: Գիտէք որ առանձին չէր հոս... խոշոր կին մը կար, տեսակ մը հրէշ, զոր լա Գաիլէօզ կը կոչէին...

—Այո, գիտեմ...

—Լաւ. աւասիկ իրողութիւնը. երէկ իրիկուն, գրեթէ ժամը տասնըմէկին... ճիշդ... խանութս պիտի գոցէի... երբ այդ մեքենան առջիս տնկուեցաւ... օ՛հ, հոնյայ մը... ոտքի չկենալու աստիճան գինով էր... կ'ուզէ ինծի կը հարցափորձէ խոշոր բառերով. «Սրկէց կ'երթաս կ'երթա՞ս. Ցընդա՛ծ, խաբած...» Ես կը պատասխանեմ. «Ի՞նչ կ'ուզէք ինէ: Ես իմ տունս եմ... հանդարտ թողէք զիս.» — «Քու տո՞ւնդ, սո՛ւտ ես...», յետոյ, իբր թէ միտքը փոխէր. «Հա՛, իրաւ է: Հիմակ դուն ես տէրը: Էյ ուրեմն... պզտիկ գաւաթ մը տուր ինծի: Կլորիկներ ունիմ...» Եւ դէմ դնելու ժամանակ չգտնելով, խանութին մէջ ցատքած էր: Իրա՛ւ որ, մտածեցի թէ անոր ձեռքէն ազատելու էն կարճ ճամբան տեղի տալն էր, մանաւանդ որ միտքս եկած էր քիչ մը խօսակցիլ անոր հետը և անուշցունել՝ գիտցածներն ըսել տալու համար...

—Աղուո՛ր գաղափար, ըսաւ Ժագ:

—Բայց դուք կը կարծէք որ անիկա անմիջապէս խօսելու տրամադի՞ր էր... Ա՛հ, այո, խմել, խմել և նորէն խմել... ճշմարիտ սպունգ մըն էր այն կինը...

—Վե՞րջապէս...

Ժագին համբերութիւնը կը սկսէր հատնիլ:

—Ա՛հ, գիտէք որ իրողութիւնը կը պատմեմ: Եթէ ոստիկանական գործ ունիք...

—Ոստիկանակա՞ն. ոչ, բայց անհամբեր եմ գիտնալու թէ ի՞նչ պատմեց ձեզի:

—Վերջապէս մեծ բան մը չէ: Կ'ըսէր. «Կը հասկնաս, պզտիկս, այն ծերունի ապուշ Պալէնը կարգիլէր զիս որ եղ դառնայի... Ա՛հ, իրաւ որ թող չտուաւ... բայց ես ուզեցի իմ աչքերովս տեսնել, վասնզի ամեն մարդ ստախօս է...»

—Ձհարցուցի՞ք իրեն թէ ո՞ւր է Տիւլուֆէն, այսինքն Պալէնը:

—Հարցուցի: Ես ապուշ չեմ: Բայց անպիտան շարժումով մը ըսաւ ինծի. «Անիկա իր մորթին մէջն է և վեց ամիսը անգամ մը կը փոխէ զայն:» Իբր տեղեկութիւն, անիկա բաւական չէր: Միայն թէ, որովհետեւ բերնէն բան մը չէի կրնար առնել, ուզեցի դուրս նետել: Այն ատեն տարօրինակ բան մը տեղի ունեցաւ...

—Ի՞նչ, լմնցուցէք:

—Կամացուկ մը փողոց կը հրէի զայն, և ինք կը գլտորէր միշտ օղի ուզելով: Խօսքը մէջերնիս, խմածին տասը չեմ առած... բայց ես շնորհք ըրի... բայց ահա մայթին վրայ հասնելուն պէս, որովհետեւ սոսկալի կերպով գինով էր, ոտքը կը սահի և քիչ կը մնայ որ պառկի... փեղկին կը փաթթուի, և ապակի մը կը ջախջախէ: Կը զայրանամ և կը գոչեմ. «Ըլլտա՛ծ, խանութս պիտի կործանես...» Կը հաւատա՞ք, բարկացած էի... բայց հազիւ այս խօսքն ըսած էի՝ շնորհքով կռուփ մը ընդունեցի գլխուս... օ՛հ, հոս, երկու աչքիս մէջտեղը... երեսունըվեց աստղ տեսայ... բայց սակայն այնչափ չէի ցնորած որ մարդը չը տեսնէի... տեսակ մը սատանայ ու ծրարի պէս կը բռնէ խոշոր կինը, ուսերուն վրայ կը նետէ և շիւղի մը պէս վազցունելով կը տանի զայն քարափին կողմը:

—Ետեւէն գացի՞ք...

—Ա՛հ, ի՞նչ կ'ըսէք... ոչ, ես իմ հաշիւս ունէի և պարզապէս կը փափաքէի երթալ պառկիլ:

—Բայց այն ատեն ի՞նչ տեղեկութիւն...

—Կեցէք, հոն կուգամ... ճիշդ յաջորդ առտուն... գիտէ՞ք ինչ կ'իմանամ... կ'իմանամ որ Արսի փողոցին անկիւնը տուն մը այրեր է... ծանր հրդեհ մը... մէկ յարկ մը գրեթէ բոլորովին այրեր է... Եւ կրա՞կը ով ձգած էր... լա Գաիլէօզը... չեմ ըսեր թէ կամաւ ըրած է... բայց ունեցածը կը գլտորտէր... ըրածը թողածը չէր գիտեր... և յետոյ իր ծխախոտը վառելու համար լուցկի ուզած էր ինէ...

Ժագ մեկէնիմէկ ոտքի ելած էր.

—Այդ հրդեհին մէջ չայրեցա՞ւ:

—Ոչ: Միայն ըսին ինծի թէ սաստկապէս այրեր է... և յետոյ, խելքին գալու պէս բաներ է եղեր... վերջապէս, իմ գիտնալիք բաներս չեն...

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ Ժագ: Պիտի երթամ գտնեմ այդ կինը, և անոր միջոցով...

—Եթէ բերնէն բան մը առնէք, բարեբախտ կ'ըլլաք...

—Պիտի փորձեմ: Ամեն պարագայի մէջ շատ երախտապարտ եմ ձեզ՝ ինծի տրուած տեղեկութիւններուն համար... յուսամ որ նորէն կը տեսնուինք, և երբ պէտք ունենամ ձեզ...

—Պատրաստ եմ: Մինակ, դուք ալ փոքր ծառայութիւն մը կ'ընէ՞ք ինծի:

—Յօժարակամ... ի՞նչ:

—Գիտէք որ Վաճառանոցը գինետուններ կան որ ամբողջ գիշերը բաց կը մնան...

—Էյ ուրեմն:

—Կուզէի արտօնութիւն ունենալ...

—Բայց իմ ձեռքէս բան չիգար, գոչեց Ժագ ճշմարտութենէ մղուած:

—Բայց կաղաչեմ, դուք յարաբերութիւններ ունիք... հոն... Ժիւրիզալէմ փողոցի գրասենեակներուն մէջ, և ասկէ փոքր հարուած մը...

—Իրաւունք ունիք... կը նայիմ... կը ջանամ...

—Աւելի աղէկ բան մը կայ...

—Ի՞նչ:

—Դուք անձամբ ներկայացուցէք խնդրագիրս... Օ՛հ, պատրաստուած է... Դժուար չէ: Հա՞, կուզէք... օն, դուք բարի տղայ մըն էք...

Եւ գինեպանը, որ թերթ մը թուղթ դուրս հանած էր գրպանէն, գրեթէ բռնի Ժագին ձեռքը կը թխէր զայն:

Ի՞նչ ընել: Մերժելը խոստովանիլ էր որ իր չունեցած մէկ անունը ստացած էր կամաւ, կարեւորն էր կարելի եղածին չափ շուտ դուրս ելլել անկից:

—Ես վրաս կ'առնեմ, ըսաւ երիտասարդը պաղարիւնութեամբ:

—Օ՛ն, գաւաթ մըն ալ:

—Շնորհակալ եմ: Ըսէք թէ այրած տունը...

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ս· Էջմիածնէն կը հաղորդեն թէ, կաթողիկոսը կանոնագիր մը կը պատրաստէ միաբաններուն համար· Այս կանոնագիր մօտերս աւարտելով, տպագրութեան կը յանձնուի։

Հայրապետական հրամանաւ՝ Նահապետ Արեգեան իր պաշտօնատեղին Կարս պիտի վերադառնայ· Վանքին ծախսարար նշանակուած է Յուսիկ Աբեղայ Զօհրաբեան։

Նոյեմբեր 20ին, կաթողիկոսը Հռիփսիմէի վանքին մէջ անձամբ վարդապետ ձեռնադրեր է տասը սարկաւագներ, որք են՝ Սահակ, Եփրեմ, Վահրամ, Նահապետ, Ադամ, Աշոտ, Լեւոն, Եղիշէ, Մխիթար և Մեսրոպ։

Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայրը, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով այսօր պիտի նախագահէ Խառն Ժողովոյ նիստին։

Ազգ· Պատրիարքարանի կողմէ գրըրուած է Ազգ· Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, որպէս զի յետ այսօրիկ ամեն ամիս տեղեկագրուի Հիւանդանոցին մէջ պատահած ծնունդներն ինչպէս նաև դուրսէն բերուելով Ս· Փրկչի մատրան մէջ կատարուած մկրտութիւնները, մարդահամարի տումարաց մէջ արձանագրուելու համար։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ
1894 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ս· ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ· ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀԱՅՈՑ

Գին 2 ղրուշ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍԵՐՎԻՉԵԱՆ

Պարունակութիւն

Օսմանեան Կայսրութիւն·— Աւագանի կայսերական Պալատան·— Նախարարք Բ· Դրան·— Մեծ պաշտօնատարք մայրաքաղաքին·— Կուսակալք նահանգաց·— Օսմանեան դեսպանք եւ նրւիրակք յօտար երկիրս·— Դեսպանք օտար տէրութեանց ի Կ· Պոլիս·— Հայրապետութիւն Հայոց·— Կեդրոնական վարչութիւն հայոց Թուրքիոյ·— Պատրիարքութիւն Ս· Երուսաղէմի·— Հովւութիւնք·— Բարեգործական եւ կրթական գլխաւոր հաստատութիւնք·— Հիմնարկութիւնք եւ արձանագրութիւնք մայրաքաղաքիս Ս· Եկեղեցեաց·— Պատրիարքունք եւ ազգապետք·— Կանոնագիր հեռագրութեանց·— Սակագինք հեռագրաց (Թարիֆա)·— Օսմանեան միջազգային Թղթատարութիւն·— Օսմանեան ներքին Թղթատարութիւն·— Չարխափանի Ս· Ուխտն եւ Դպրեվանք Արմաշու·— Ընտանեկան դարմանները·— Ազդք։

Կը գտնուի Ազգ· Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան գրասենեակը Կ· Պոլիս, Մեծ-Նոր-Խան, միջնայարկ Թ· 48, 49 եւ 50, եւ բոլոր գրավաճառաց քով։

Հոգաբարձութեան կնիքը չը կրող օրինակներն անվաւեր են։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ· — Հաշուակալութեանց Ատենին անդամ անուանեցաւ Հիւսնի էֆէնտի, Տէֆթէրտար Հալէպի։

Հալէպի նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Ֆէրիտ պէյ, Տէֆթէրտար Շքօտրայի։

Սեբաստիոյ Եըլտըզիլի գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մուհթաֆա էֆէնտի, գայմագամ Էրէյլի գաւառակին Գոնիայի, և իրեն յաջորդեց Մէհմէտ Ճէմիլ պէյ, գայմագամ Միտիլի (Տիարպէքիր), և որուն յաջորդեց նաև Հասան Խալիս էֆէնտի, նախորդ Միւտիր Սապանճայի։

Աքեալի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Ահմէտ Բաղըբ էֆէնտի, նախորդ նախագահ պատժական ճիւղի նախնական դատարանին Քէրպէլայի։ Ահմէտ Բաղըբ էֆէնտի կատարեց օրինական երդումը։

Միրիմիրանի աստիճան տրուեցաւ Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին ոստիկան-զինուորաց Ալայ պէյի Օսման պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ Գարասի գաւառին հաշուակալ Շիւքրի էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ատանայի նահանգին Էվգաֆի հաշուակալ Ալի Բիզա էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Մանասդըրի նահանգին հանրօգուտ շինութեանց առաջին երկրաչափ Մէրնօ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Շէֆագաթ՝ Շիքակօի օսմանեան պատուակալ ընդհանուր հիւպատոս Պ· Հանրօթի կնոջ։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ· — (Պաշտօնական Զեկուցում) Նոյեմբեր 29ի երկուշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչև Նոյեմբեր 30ի երեքշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ [illegible] դէպքեր եւ [illegible] մահեր պատահած են։ Առաջուան բռնուածներէն [illegible] մեռած են։ Ահաւասիկ մանրամասնութիւնները։

Պէշիկթաշ՝ երեք· Վարակեալներն են Էմինէ, Եանի (հացագործ) եւ Ապտուլլահ Եագուպ (նաւային զինուոր)։

Ղալաթիա՝ երկու· Մէհմէտ Զավուշ եւ Թէոտոր Սիմոն (ջրավաճառ)։

Գասըմ Փաշա՝ չորս· Օսման Ապտուլլահ, Խատիճէ, Մանօլ Եանի (մահալլեպիճի) եւ Ալիֆ Մէհմէտ (գործաւոր, Նիկոմիդիայէն եկած)։

Էյուպի Համիտիյէ գիւղին մէջ՝ երկու· Գասըմ պէյ (դեր-հազարապետ, անհանարոյժ) եւ Մուհարրէմ (հիւսն) [illegible]։

Թաղապետութեան Զ· շրջանակի հանրային մաքրութեան գործաւորներէն՝ մէկ· Եուսուֆ Մէհմէտ։

Արնաւուտքէօյ՝ մէկ· (զինուոր)։

Գուզկունճուք՝ մէկ· Իսրաէլ (Թիթեղագործ)։

Աթքափը՝ մէկ· Եուսուֆ։

Պալաթ՝ մէկ· Նիսիմ Իսաք (կօշկակար)։

Թօփհանէ՝ մէկ· Թաքօ (ռուս)։

Հայտար Փաշա՝ մէկ· Մուսա Խալիլ (երկաթուղւոյ գործաւոր)։

Խասքէօյ՝ մէկ· Բօղոս Վանկէլի։

Սամաթիա՝ մէկ· Եղէնի Աբօսթօլ։

Էմին Էօնի՝ մէկ· Վասիլ Խարալամպօ (բեռնակիր)։

Յունաց հիւանդանոցին մէջ՝ մէկ· Անտրէա Իլիա (երկրագործ, Սարքիթա Գույէճէն եկած)։

Էյուպ՝ մէկ· Իլիանօս Բօսթանճի (հովիւ)։

Լանկա՝ մէկ· Պիսթօս Կարապետեան [illegible]։

Պօլօյ Սօֆըլար թաղին մէջ մէկ· Վէլի Կաֆֆար։

Լութֆի Փաշա՝ մէկ· Շաքիր Մուսթաֆա։

Պաղչէքէօյ՝ մէկ· Էֆթօտիլի։

Տօփճը Պաղչէ՝ մէկ· Սօթիրի (նաւաստի)։

* *

Առաջուան բռնուածներէն մեռած են·

Ս· Փրկչի հիւանդանոցին մէջ՝ չորս· Սուքիաս Մարտիրոսեան (որմնադիր, Կարնեցի), Ստեփան Յարութիւնեան (գործաւոր, Բաբերդցի), Կարապետ Յակոբեան (Տիարպէքիրցի) և Գաբրիէլ Աստատուրեան (Պոլսեցի, գործաւոր)։

Գասըմ Փաշա՝ երկու· Եագուպ Համիտ և Բօսթանճեան Խրիսթօ։

Թագսիմ՝ մէկ· Հասան Ապտի (կառապան)։

Թաղապետութեան Բ· շրջանակի մասնաւոր հիւանդանոցին մէջ՝ մէկ· Ահմէտ Քեամիլ։

Թէփէ Զօհաֆ զօրանոցէն՝ մէկ· Քեազիմ Խալիլ (զինուոր)։

Եէնիմահալլէ՝ մէկ· Տիմիթրի (ձկնորս)։

Պէշիկթաշ՝ մէկ· Սիմոն Նազարեան (որմնադիր)։

Ղալաթիա՝ մէկ· Տիմիթրի Եամանտի (մուշտակագործ)։

Զ· շրջանակի մասնաւոր հիւանդանոցին մէջ մէկ· Հասան Մէհմէտ (բեռնակիր)։

Ի ԿԱՅՍ· ՊԱԼԱՏ· — Բարձր· Մեծեպարքոսը, Բարձր· Սպարապետը և Էվգաֆի ու Ծովային գործոց Վսեմ· Նախարարք երէկ կայս· պալատ երթալով ստացան վեհ· Սուլթանի հրամանները։

ՓԱՐԻԶԻ օսմանեան դեսպանատունը Արտաքին գործոց Նախարարութեան ղրկած է ֆրանսական կառավարութեան կողմէ դատական գործերու համար պատրաստուած վիճակագրութիւն մը, որ յանձնուած է Դատական Նախարարութեան։

ՄԱԼԻՅԷԻ մէջ երէկ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ նախարար Վսեմ· Նազիֆ փաշայի և եկամտական խնդրոյ վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՅԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆ· — Կայս· Իրատէի մը համաձայն, երէկ Սուլթանիյէ վարժարանին մէջ տեղի ունեցաւ Մարգարէին ծննդեան գրքին ընթերցումը, յաւարտ որոյ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւնք եղան վասն կենաց Վեհ· Սուլթանին· Ներկայ էին Կրթական Վսեմ· Նախարարն և այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարք· Յետոյ տեղի ունեցաւ վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտներու վկայականաց և մրցանակաց բաշխման հանդէսը· Բանախօսութիւններ արտասանեցին Կրթական Վսեմ· Նախարարն ու վարժարանին տնօրէն Խամիլ պէյ, ու բարեմաղթութիւնք եղան վասն կենաց Վեհ· Սուլթանին· Աշակերտք երախտագիտութեան ուղերձ մը պատրաստեցին, որ մատուցուեցաւ յառաջ կայս· գահոյից· Այս տարի վկայական ստացած են երեսուն երեք շրջանաւարտներ, որոց երեքն հայ են՝ Խորէն էֆէնտի Ճամճեան, Արտաւազդ էֆէնտի Արամեան և Լեւոն էֆէնտի։

ՄԷՔՔԷԻ և Ճիտտէի մէջ կառուցանելի հիւրանոցին, հիւանդանոցին և այլ շինութեանց ինչպէս նաև ձեռքառնուելիք առողջապահական միջոցներուն համար՝ վեհ· Սուլթանին կողմէ շնորհեալ գումարը քառասունհինգ հազար ոսկիէն աւելի է, որ ամբողջովին պիտի վճարուի կայս· մասնաւոր արկղէն· Զինուորական Քննիչ յանձնաժողովոյ անդամներէն Ասաֆ փաշա, որուն պաշտօն յանձնուած է հսկել այդ շինութեանց վրայ, ուրիշ պաշտօնեաներու հետ կը պատրաստուի Մէքքէ ուղեւորել յատուկ շոգենաւով, որով շինուածանիւթեր ալ պիտի ղրկուին։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ· — Նոյեմբեր 28էն 29, Տրապիզոնի մէջ 12 դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն 5 մահ։

— Սէլանիկի հիւանդանոցին մէջ գտնուող հին հիւանդներէ երկուքը մեռած են· Զինուոր մը և քաղաքին մէջ երեք մարդիկ վարակուած են։

— Նոյեմբ· 24 ին Ամասիայի մէջ հին ու նոր բռնուածներէն 3 մահ· Նոյեմբ· 25 ին 1 դէպք ու 1 մահ։

— Քէօյճահեսարի մէջ Նոյեմբ· 27էն 28, 2 դէպք և 1 մահ· Նոյեմբ· 25 ի գիշերը Էսկիշէհր ժամանող ուղեւոր մը հիւանդանալով հիւանդանոց տարուած է։

— Պալաստի Հիմանիյէ գաւառակին մէջ նոյեմբ· 24 ին 2 դէպք։

— Նոյեմ· 25 էն 28 Պարթընի մէջ նոր դէպք չէ պատահած· Նոյեմ· 26ին վարակեալք ապաքինած են։

Պ· ՏԷՄԷՏՐԻՈՍ ՍԹԷՖԱՆՈՎԻՉԻ հոգւոյն համար երէկ առաւօտ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ Ֆէնէրի Մայր Եկեղեցւոյն մէջ, Պատրիարքին նախագահութեամբ· Երբ հանգուցեալին մահուան լուրը հասաւ, Ֆէնէրի մայր վարժարանն ու Թաղային դպրոցը, Բերայի աղջկանց Զաբբիոն վարժարանը և ուրիշ յոյն դպրոցներ երեք օրուան համար իրենց դասերը դադրեցուցին ի նշան սգոյ· Այդ կրթական հաստատութիւններուն կողմէ պատգամաւորութիւններ կազմուած են ցաւակցութիւն յայտնելու համար հանգուցեալին եղբօր՝ Պ· Բօլ Սթէֆանովիչի, և մասնակցելու համար յուղարկաւորութեան որ պիտի կատարուի ի Կ· Պոլիս։

Պ· Տէմէտրիոս Սթէֆանովիչի մարմինը երկուշաբթի օրը Աթէնքի մէջ հանդիսով դուրս հանուեր է իր բնակարանէն և փոխադրուեր է Պիրէոն· Խուռն բազմութիւն մը հետեւեր է դագաղին որ պսակներու տակ ծածկուած էր· Արքունի նաւարանէն մակոյկ մը դագաղը փոխադրեր է հանգուցեալին Լորտ Պայրըն զբօսանաւը որ կէսօրէն յետոյ ճամբայ ելեր է Կ· Պոլիս գալու համար· Եթէ ժամանակին անցնի Տարտանէլէն, յուղարկաւորութիւնը այսօր պիտի կատարուի, հանդիսաւոր պարագայիւք վաղը, Բերայի յոյնաց Ս· Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ։

Հանգուցեալը կտակ մը թողած է ի Լոնտոն· Տակաւին չգիտցուիր թէ ինչ թողած է կրթական ու բարեգործական հաստատութեանց· Լորտ Պայրընի արձանը զոր յանձնարարած էր Աթէնք քաղաքին նուիրելու համար, պիտի շինուի 125,000 ֆրանք ծախքով։

ՄԻՋԵԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նաւատորմիղը, ընդ հրամանատարութեամբ Մարքհամ ծովակալին, որ այցելած էր Սէլանիկի ու Գավալայի նաւահանգիստներն, այսօր Իզմիրի նաւահանգիստը կը ժամանէ։

ՄԱՔՐԱՆՈՑ· — Սեւ ծովու նեղուցէն դուրս Գարա Պրունի շրջակայքը նոր մաքրանոց մը շինուելու վրայ է։

ՍԱՄՍՈՆԻ նաւահանգստի տեսուչը հեռագրած է Ծովային գործոց Նախարարութեան թէ Ալիյըխացի երկու հարիւր երկսեռ գաղթականներ Պաթումէն Սամսոն եկած են։

Կ· ՊՈԼՍՈՅ ու շրջակայից խճուղիներու առաջին երկրաչափ Սպտիւրրահման պէյ առջի օրը Չաթալճա գնաց խճուղիներու քննութեան համար։

ՀԱՆՔԵՐՈՒ գործավար Չէլէնկ Յակոբ եւ Սիւլէյման երեսունի չափ գործաւոր վարձած էին՝ Այտընի նահանգին մէջ գտնուող Կէօյճէկիզի եւ Մաքրի քռոմ հանքերուն չահագործման աշխատցունելու համար· Բերայի ոստիկանութիւնը գործաւորները կեցուց երբ շոգենաւ կը նստէին Այտըն երթալու համար· Ասոնք ըսին թէ անտեղեակ էին օրինական այն տրամադրութեան որ կ'արգիլէ գործաւորներ վարձել, առանց կանխաւ կառավարութենէն արտօնութիւն ստանալու· ասոր վրայ, երաշխաւորութեամբ արձակուեցան· Հարկ եղած հրամանները տրուեցան որոց որ անկ է, այս օրինակ դէպքերու կրկնումն արգիլելու համար։ (Մոնիթէօր)

ԹՐԱՄՈՒԷԻ ԱՐԿԱԾ· — Երկուշաբթի օրը Պէշիկթաշէն Օրթագիւղ գացող թրամուէյի 54 թիւ կառքը գծէն ելնելով, մօտէն անցնող Մէհմէտ էֆէնտի անուն անձ մը գետինը գլորեց· Մէհմէտ էֆէնտի ձախ ոտքէն եւ այլ տեղերէն վիրաւորուեցաւ· Ոստիկանք հասնելով վիրաւորեալը հիւանդանոց փոխադրեցին և կառապանը՝ Մուսթաֆան՝ ձերբակալեցին։

ԷՐԷՅԼԻԻ (Սեւ ծով) առջեւ նաւահանգիստ մը շինելու համար մենաշնորհ տրուած էր արքունի նաւարանին երկրորդ ճարտարապետ Եանքօ պէյի, սակայն որոշեալ պայմանաժամուն մէջ շինութեանց սկսած չըլլալով, Եանքօ պէյ խնդրած էր երեք ամսուան նոր պայմանաժամ մը շնորհել· Արդ, ձեռնհաս իշխանութեան որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս· Իրատէով, տրուած է խնդրուած նոր պայմանաժամը։

ՇԻՕՏՐԱՅԻ կեդրոնին մէջ, կայս· Իրատէի մը համաձայն, բարձրագոյն նախակրթարան մը պիտի հաստատուի։

ԻՆՖԼՈՒԷՆԶԱ· — Պաղտատի ու Պասրայի կողմերը ինֆլուէնզայի համաճարակ մը կը տիրէ, սակայն բարեբաղդաբար մահացու չէ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ· — Առջի գիշերը Ֆընտըքլըի բաղնիքէն հօթնասուն ոսկիէ աւելի գումար մը գողցուած ըլլալով, ոստիկանութիւնը քննութիւններ կատարելով հաստատեց թէ այդ գողութեան հեղինակներն էին բաղնիքին սպասաւորներէն Խաչիկ, Սրապ և Էօմէր, որք ձերբակալուեցան։

ԲԵՐԱՅԻ Պատժական ատեանը չորս ամսուան բանտարկութեան և մէկ տարի ոստիկանական հսկողութեան տակ մնալու դատապարտեց Եաքօ անուն հրեայ մը, որ Հօպէ և Ճօն փաշաներու տուներէն գոյքեր գողցած էր։

ՀԱԼԷՊԻ գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք թէ նոյեմբեր 8ին Զօրէն Հալէպ ուղեւորող թղթատարին վրայ աւազակներ յարձակելով յափշտակեր են հարիւր հազար ղրուշի աւանդներ պարունակող թղթատարական պայուսակին և զայն տանող ուղտը· Անզէի Շէյխին իմանալով վեց ժամու մէջ գտնել տուեր է այդ պայուսակն առանց բացուած ըլլալու և աւանդներն անվնաս ինչպէս նաև ուղտն և յանձներ է թղթատարին։

ՄԱԽՄՈՒՏԷԻ 11 թիւ շոգենաւէն երէկ առաւօտ Գատըքէօյէն Կամուրջ գալու պահուն մազ մնաց որ Գըզգուլէի առջեւ բախում մը ունենար ֆրանսական Մառի Թէրէզ շոգենաւին հետ, սակայն այս վերջնոյն նաւապետին ճարտարութեամբ՝ բարեբաղդաբար բախումը տեղի չունեցաւ։

ՊԻԼԷՃԻԿԷՆ երկու ժամ հեռի գտնուած Քիւբլի անուն տեղը հեռագրական ու թղթատարական կայարան մը հաստատելու համար վաճառականաց ու ժողովրդեան կողմէ աղերսագրեր մատուցուած են ձեռնհաս իշխանութեան։

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վիճակագրութեանց դիւանի քարտուղարներէն Ահմէտ էֆէնտի ծրագիր մը մատուցած է ձեռնհաս իշխանութեան՝ գաւառաց կալուածագրերու արձանագրութիւններն աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Պատիւ ունիմ ձեզ ծանուցանել թէ՝ բացի մեր ժամացոյցի վաճառատունէն՝ մասնաւոր մթերանոց մը հաստատած եմ ի Սուլթան Համամ Սախրէ խան առաջին յարկ թիւ 6 ուր միմիայն մեծաքանակ վաճառում պիտի ըլլայ։

Մթերանոցս կը գտնուին ֆրանսական, զուիցերական, եւ ամերիկեան ոսկի, արծաթ եւ մետաղեայ ամէն տեսակ ժամացոյցներ, պատի եւ բօնսօլի բազմազան բանտիւլներ ինչպէս նաև ոսկի, արծաթ եւ ոսկեպատ շղթայք եւ զոհարեղէնք։

Մեր գլխաւոր ջանքը պիտի ըլլայ հրապարակի վրայ տիրող գիներէն աժան ծախել եւ այդու կարենալ կարելի եղածին չափ շուտ ընդարձակել մեր յարաբերութիւնները Թուրքիոյ ամէն մասերուն հետ։

Կը խնդրեմ որ հաճիք մի անգամ դիմում ընել մեր նորահաստատ մթերանոցը եւ վստահ եմ թէ մեր մշտական յաճախորդը պիտի ըլլաք· պատրաստ ենք ի հարկին տեղեկութիւններ տալ մեր այլեւ այլ ապրանաց գներու մասին։

Գ· Է· ՍԷՎԱՃԵԱՆ

Ծանօթ· Մեր ժամացոյցներէն հատով գնել փափաքողը կրնան դիմել մեր վաճառատունն ։ Մահմուտ Փաշա շուկայի դրան ճիշդ դիմացը թիւ 3։ 920 3—8

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊՈՒՔՐԷՇ, 12 Դեկտ· — Ռուս կառավարութիւնն հարկ անհրաժեշտ կը համարի որ նաւարկելի ըլլայ Դանուբի այն թեւն որ Քիլիայէն (ռուսական հող) կ'անցնի։

ՊԵՐԼԻՆ· — Կ'ըսուի թէ կառավարութիւնը գինիներու վրայ տուրքի ծրագիրն ետ պիտի առնու և ծանուցմանց վրայ տուրք մը պիտի առաջարկէ։

ԼՈՆՏՈՆ· — Քննութենէն երեւցաւ որ Բրոֆ· Ճոն Թինտալ մեռած է՝ իւր կինն իրեն սխալ դեղ մը տալուն համար· Սովոր էր, յօդացաւի պատճառաւ, երկու օրն անգամ մը քիչ մը սիւլֆադ տը մանեզի (քինկիլիզ թուզու) առնել, և ամեն օր քիչ մը քլօրալ· Իւր կին, դուստր Լորտ Քլօտ Համիլթընի, որ մեծ խնամքով կը դարմանէր զինք, սիւլֆադ տը մանեզիին տեղ քլօրալէն կուտայ, շիշերուն տեղն անփորձ սպասաւոր մը փոխած ըլլալով· Բրոֆէսօրն համը գէշ գտնելով դիտողութիւն կ'ընէ· Տիկինը, սխալն հասկնալով, «Ահ, Ճօն, քլօրալ տուեր եմ քեզ» կը պոռայ· Առ որ քաղցրութեամբ կը պատասխանէ ծերունին· «Խեղճ սիրելիս, ուրեմն մեռուցիր ձեր Ճօնը»· Հակառակ բժշկական խնամոց, նոյն երեկոյ կը մեռնի, (ինչպէս արդէն գրուած է Արեւելքի մէջ։)

ՀՌՈՄ, 12· — Պ· Քրիսբիի նախարարութեան կազմութիւնը դեռ չէ ամբողջացած։

ՄԱՏՐԻՏ· — Բանակցութիւնք կը շարունակին ի Թանճէ Մարոքի արտաքին գործոց նախարարին հետ, և ի Մէլիլա Մարոքի վեհապետին եղբօր հետ· Սպանիացիք բերդին շինութիւնն յառաջ կը տանին Մարոքցի զօրաց օգնութեամբ· Մի քանի սպայք և ենթասպայք ետ ղրկուեցան Սպանիա։

ԱՆՎԵՐՍ· — Քաղաքին շտեմարաններն, 80,000 մեդր տարածութեամբ, հրոյ ճարակ եղան· Նաւերը փախան· 3 ½ միլիոն ֆրանքի ցորեն և 2 միլիոն ֆրանքի շէնք փճացան։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 1 Դեկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110
3 » Փարիզի »	22 90

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց· (Միւզ· Դ· Ոէքի)	24 31
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ »	24 34
Կէսօրին »	24 34
Թանզիմաթը Օսմանիյէ երեք երկոյ	— —
» » ժամ 5ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառ· Թրք· Մէրի	57 50
» » Բ·	35 50
» » Գ·	26 30

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Օսմանեան Ժէնէրալ Անգլ· Լր·	— —
Քրէտի Ժէնէրալ » »	7 20
Պանք տը Բօնօ »	3 05
Օսմ· Շանթ է փալօն » »	4 10
Րէժի Օսմ· Ոսկի	18
Թրամուէյ » »	575
Օսմ· Ապահովագր· Ընկ	310
Րումէլիի երկաթուղի Ֆր·	92 50
Բաժնեթղթ Լոտ Թիւրքի	39

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի ղրշ·	100
20 ֆրանքնոց »	87 19
Անգլիական ոսկի »	110 09
Մարք (Գերմանական ոսկի) »	107 17
Ըմբէրիալ »	90 07
Քրիմից »	81 15
Իւպլ Մէճիտիէ »	8 72
Մէճ· արծաթ (տարբ·) »	107 38
Մանր արծաթ »	103
Մէթալիք »	97
Թասֆիյէ »	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանին	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 12 Դեկտեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 35
» » 4 ½ %	105 20
Օսմանեան ռօնսօլիտէ Մէրի Դ·	22 72
Օսմ· մաքս· արժեթուղթ	501 87
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	— —
Օսմանեան Երկաթուղի	93 25
» Րէժիի բաժնեթուղթ	409 37
Պանք Օթօման	596 56
Քրէտի Լիօնէ	772 50
Իտալական Ռանթ 5 %	82 80
Եգիպտական միացեալ	511 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 195
Օսմանիյէ (Օսմանեան ռօնսօլիտէ)	429 37

ԼՈՆՏՐԱ, 12 Դեկտեմբեր

Անգլ· ռօնսօլիտէ	98 25
Օսմ· » Մէրի Դ·	22 50
» » » Ա·	57 50
» » » Բ·	35 25
» » » Գ·	24 12
Օսմ· փոխառութիւն 1871	101
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	98 75
Պանք Օթօման	13 81
Այտընի երկաթուղի	13
Դամասկոսի երկաթուղի	14 50
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	101 25
» առանձ· (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիոյ (փոխառ· [illegible])	103 25
Հելլենական 5 %	39 75
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 374

ՊԵՐԼԻՆ, 12 Դեկտեմբեր

Օսմանեան Երկաթուղի	89 20
Օսմ· Րէժի	— —
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 210
» Փարիզի »	80 45

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 12 Դեկտեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 33
Եգիպտական միացեալ	—
Օսմ· ռօնսօլիտէ Մէրի Դ·	22 77
Օսմ· երկաթուղի	— —
Օսմ· Րէժի	409 37
Օսմ· մաքս· արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	597 18

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ
ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Թիֆլիզի հայ թատրոնին հեռաւոր արձագանգները ու Բերայի օտար բեմերուն բռնազբօսիկ հրապոյրները բաւական չեն մեր թատերական ճաշակը գոհացնելու· Շատ շատ, այդ ճաշակը իր նուաղուն վիճակին մէջ տակաւին վառ պահելու կը ծառայէ առաջինը, որուն վրայ լուրեր կը հաղորդենք երբեմնակի, իսկ երկրորդը՝ պարզապէս ժամանց մը ձմրան երկար գիշերներու տաղտուկին դէմ· Մեր դերասանները կը ծերանան կամ կը հեռանան կամաց կամաց· Նոր դերասանուհիներ չեն հասնիր, ու կեցածներն ալ կը խամրին իրենց ասպարէզէն հեռու մնալով· Բեմական արուեստագէտներու այս խեղդուած մթնոլորտին քիչ մը կենդանութիւն տալու համար՝ որչափ ալ բարի կամք ունենայ հասարակութիւնը, նախաձեռնութիւնը միշտ անոնցմէ կը սպասէ· Վերջին տարիներուն մէջ, անլուծելի հարցերու կարգը անցած է մեր մէջ, թէ լաւ կազմակերպուած խումբ մը չի գտնուելո՞ւն համար արդեօք հասարակութիւնը համակիր չ'երեւար, թէ այս վերջինին իր քաջալերութիւնը զլանալուն պատճառով լաւ խումբ մը չի կազմուիր· Միջին շաւիղին հետեւելով, երկու կողմերն ալ ունին պատասխանատուութեան բաժին մը· առաջինը սպասուածէն աւելի զոհողութիւն յանձն առնելով, ու երկրորդը նուազ խստապահանջ երեւնալով, կարելի ըլլայ թերեւս «բան մը ընել»։

Այս գաղափարին իրականութիւն տալու հետամուտ է հայ թատրոնի փայլուն օրերուն յիշատակն արթնցնող դերասանուհի մը, որ ամիսներէ ի վեր կ'աշխատի առանց աղմուկի· Արուեստին նախանձախնդրութիւնը և հասարակութիւնը գոհ ընելու փափաքը թող չտուին տիկին Սիրանոյշին՝ աւելի կանուխ կազմակերպել իր մտադրած գործը· բայց թատերական եղանակը բաւական առաջացած է արդէն, և հրապարակային հետաքրքրութիւն մը անտեսելի չէ անշուշտ։

Լուրը Գատըգիւղէն պիտի գայ, ուր գնաց հաստատուեցաւ տիկին Սիրանոյշ իր գործին գլուխը գտնուելու համար· Ինքը՝ իբրեւ խղճամիտ արուեստագէտուհի մը՝ որ անցողակի փայլուն ներկայացումով մը չի գոհանար ու չ'ուզեր շլացնել, իբրեւ հիմնական գործ մը կը նկատէ իր ընելիքը· Յաջողութեան վստահութիւն կամ . . . ձեռնթափութիւն· Ահա իր ճամբան՝ որ երկբայութեան տեղի չի տար· Երկրորդը ենթադրելու չափ վհատեցուցիչ տարրեր չենք կարծեր որ գտնուին մեր մէջ, բայց առաջինը երաշխաւորելու կարող ու տրամադիր անձեր՝ ապահովապէս շատ կան· Ասոնցմէ խումբ մը, մեծ մասով Գատըգեղի երիտասարդներէն, համակրութեամբ ընդունած են տիկին Սիրանոյշի հրաւէրը՝ իր գործին աջակից գտնուելու համար· Այդ երիտասարդները, որոց մէկ քանին ծանօթ անուններ կը կրեն հայ գրականութեան ու լրագրութեան մէջ, պիտի հսկեն խաղերու ընտրութեան որ էական կէտն է, ու ամենքը մէկանց պիտի աշխատին 93—94 թատերական շրջանին համար բաժանորդագրութիւններ ապահովել, որ, ներեցէք ըսելու, առաջինէն քիչ մը աւելի էական է։

Անցեալ տարի, երբ Փասուլեաճեան հայերէն միակ ներկայացում մը կազմակերպեց Գատըգեղի մէջ, տեսանք թէ ինչպիսի ծանր աշխատութիւններ հարկ եղան զայն ի գլուխ հանելու համար· բայց այդ սիրուն երեկոյթը, իր փայլուն յաջողութեանը մէջ, մոռցնել տուաւ ամեն յոգնութիւն· դերասանական խումբը ու թատերասէրները ներքին հպարտութիւն մը զգացին իրարմով, և երկուքն ալ գոհ՝ երազեցին այդ երեկոյթին կրկնումը ու շարունակութիւնը· Տիկին Սիրանոյշ, իրեն ընկերացող դերասաններուն ու դերասանուհիներուն հետ, կուգայ հիմակ այդ երազին իրականութիւնը ընծայել· Գատըգեղի ազգայիններուն ուրիշ բան չի մնար՝ բայց եթէ թատրոն երթալու յօժարութիւն· Այսքանը միայն կը բաւէ գործին յաջողութեանը համար։

Խումբին վերջնական կազմակերպութիւնը դեռ չիմացանք, բայց գլխաւոր տարրերը պիտի ըլլան՝ բաց ի տիկին Սիրանոյշէ, Օր· Փնար, Փասուլեաճեան՝ իրեններովը, ու Դրեանց որ Իզմիրէն հրաւիրուած է յատկապէս· Այժմէն ընտրուած խաղերը սա առաւելութիւնն ունին որ բոլորովին նոր են Պոլսոյ թատերաբեմին համար· Առաջինը, [illegible], իտալերէնէ թարգմանուած այն գեղեցիկ տաղն է որ մեր յիշողութեան ներածին չափ տարիներէ ի վեր կը ներկայացուի Թիֆլիզ ու ամեն անգամ խանդավառ ընդունելութիւն կը գտնէ· Կովկասի ազգայիններու թատերական ճաշակին վրայ մեր ունեցած հետաքրքրութիւնը իսկ բաւական զօրաւոր գրգիռ մը պիտի ըլլայ երթալ տեսնելու այդ խաղը· Ուրիշ տաղ մը, [illegible], ու ողբերգութիւն մը, [illegible], ոչ նուազ լաւ տպաւորութիւն թողած են ուր որ ներկայացուած են· Այս նորութիւններուն մէջ կրնայ մտնել . . . անխուսափելի [illegible]· Ցեսոյ կուգայ, կարծեմ, մեր դպրոցական ընթերցումներուն յիշատակն արթնցնող Պօլ-Վիրժինի· Այս վերջին երկու խաղերը զիրար հակակշռելու համար մտցուած են անշուշտ թատերացանկին մէջ· Տիւմա Որդիի սիրային առաւել գայթակղիչները, — եթէ դեռ կը գտնուին այնպիսիներ, — պիտի կրնան ապաստանիլ Պէռնարտէն տը Սէն-Բիէռի խաղին, ու այս երկրորդը շատ անմեղ գտնողները — որք փոքր թիւ մը չեն կազմեր — փոխադարձաբար։

Բայց իր նորութիւններն հանրութեան հաղորդելու հրապոյրը չի կորզելու համար խումբէն, կընդհատենք մեր տեղեկութիւններու շարքը և կը սպասենք որ Գատըգեղէն հաղորդուի մեզ տիկին Սիրանոյշի թատերական այս գովելի ձեռնարկութեան կատարման լուրը· առաջին ներկայացման թուականն ու յայտագիրը՝ բաւական պիտի ըլլան շարունակական ապահովութիւն մը ընծայելու· այս հաւատքը ունինք· բայց առաջինը· այսօր դեկտեմբերի մէկն է։ Տ· Ա·

ՆԱՄԱԿ ՇԻՔԱԿՕՅԷ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏՆ Ի ԿՕԼՕՄՊԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ· — ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆԸ ԵՒ ԱՅՎԱԶՕՎՍՔԻԻ ՆԿԱՐՆԵՐԸ· — ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏՔ։

ՇԻՔԱԿՕ, 20 Նոյեմբեր

Արուեստահանդէսի գոցուելէն վերջ, գեղարուեստից պալատը մէկ քանի շաբաթներ եւս բաց մնաց հասարակութեան· Տնօրէնութիւնը քաջ գիտէր այս շէնքի պարունակութեանց որ աստիճան օգտաւէտ ըլլալը Շիքակօյի ժողովրդեան համար· բայց այժմ այս շէնքին մէջ գտնուած 9400 կտոր գեղարուեստական ամենանշանաւոր գործերն հաւաքուիլ սկսած են և մէկ քանի օրէն աշխարհի զանազան մասերը պիտի ղրկուին, իրենց տէրերը, ուսկից որ եկած էին, իրենց արժանեացը վրայ մէկ մէկ [illegible] եւս աւելցուած· Այս ընդարձակ արուեստահանդէսին մէջ չը կար ուրիշ շէնք մը որ գեղարուեստից պալատին չափ ժողովրդականութիւն շահած ըլլար· Ներս մտնողը դուրս ելլել չ'էր ուզեր· և այցելելու պատեհութիւն չ'ունեցողն ալ առասպելական շքեղութիւն և անկարելիութիւն մը պատկերացուցած էր իր մտքին մէջ· Ճէքսըն Բարգի ամենէն գեղատեսիլ և ջրերու բաժանմանց ամենէն ընտիր մէկ կէտին վրայ շինուած է այս շէնք յոնիական ոճով և դասական ճարտարապետութեան ամենէն ընտիր ձեւով ու օրինակով, կեդրոնական, արեւելեան և արեւմտեան անուամբ երեք մեծ բաժանմունքներ ունենալով· Երկայ-

Նուէթինը՝ արեւելքէն արեւմուտք 1,120 ոտք և լայնութիւնը հիւսիսէն հարաւ 500 ոտք· կեդրոնական մասը 500×320 ոտք տարածութեամբ, 60 ոտք տրամագծով և 125 ոտք բարձր գմբէթ մը ունենալով· բայց թողլով այս շէնքի արտաքին և ներքին զարդարանքին վերաբերեալ մասերու նկարագրութիւնը, անցնինք պարունակութեանը. Աշխարհի մէջ, մինչև այսօր, ոչ մէկ տեղւոյ մէջ ու ոչ մէկ գմբէթի և կամարի տակ այսչափ մեծ քանակութեամբ գեղարուեստական ընտիր գործեր ի ցոյց դրուած չէին. Նոյն իսկ Փրանսա՝ այս տեղ ի ցոյց դրած հաւաքածոյին չափ ամենակարեւոր գործեր Բարիզի ոչ մէկ Սալոնին մէջ ի ցոյց դրած չէր· Փրանսա՝ Գօլոմպեան Ցուցահանդէսի գեղարուեստական բաժնին յաղթանակը ինք տարաւ, յաղթութեան դափնիները կորզեց միւս բոլոր ազգերէն. իր ցոյց դրած գործերը թէ՛ քանակութեամբ և թէ՛ գեղեցկութեամբ գերազանցեցին բոլոր միւսները· գնահատման չ'ենթարկեց ո՛չ իր ասպետներուն պատկերներն և ո՛չ ալ արձաններն. ընդ ամէնը 485 միայն արուեստի պատկերներու (ի բաց առեալ գաղղիական և ռուսական պատկերները)· 87 հատ միայն ու տիպըմ ալ արուեստի արձաններու. Գնահատման համար քննուած արձաններու թիւը հազար էր, Փրանսականներէն զատ.

Գերմանական և Անգլիական պատկերներն ալ շատ գեղեցիկ էին· Գերմանիա շատ քիչ պատկերներ ցոյց դրած էր ուրիշ ազգեր, բայց հոս իր բոլոր կարողութիւնը թափած էր յաւ գերք մը բռնելու. վերջապէս, ամէն ազգ իր հրաշակերտները հոս ղրկած էր. մի միայն սրահին յարկին մէջ գտնուած 74 սենեակները բոլոր ազգերու ասպետներուն հրաշակերտներովը լեցուն էին. շէնքին հիւսիսային արեւմտեան անկիւնը Գերմանիոյ և Աւստրիոյ սահմանուած էր ուր այս երկու պետութեանց իւղաներկ պատկերներն և արձաններն ի ցոյց դրուած էին. կից սենեակներուն մէջ ալ ջրաներկ և գծագրութիւնք. արեւելեան կողմը բոլորովին Փրանսայի տրուած էր. Իտալիա, Շուէտ, Նորվեկիա և Տանիմարքա արեւմտեան մասը գրաւած էին. Ռուսիա, Հօլանտա, Ճաբոն, Սպանիա և Մեքսիկա՝ հարաւ-արեւմտեան մասը. Մեծն Բրիտանիա, Քանատա և ուրիշ անգլիական երկիրք հարաւ-արեւելեան բաժինը, հիւսիսային արեւելեան անկիւնը՝ արեւելեան և հիւսիսային մասերովը միատեղ՝ Միացեալ Նահանգաց սահմանուած էր. Ասկէ զատ մասնաւոր անձեր կային ուրիշ խել մը հաւաքածոյներու համար. Գերմանաց բաժնին մէջ մի քանի շատ նշանաւոր արձաններ կային· Մաքս Գրիւզի, Ընկլըրի, Ադոլֆ Պրիւթի, Հէրթէրի, Սիմըրինկի, Հէյօըրլէքի արձանները և իւղաներկներուն մէջ ալ շատ նշանաւոր պատկերներ կային. Շըլապինի «եկեղեցւոյ մը ներսի կողմը», Նորմէնի՝ լեռան մը և գեղեցիկ լճի մը նկարը՝ շատ գեղեցիկ էին. Վիլհէլմ կայսեր մէկ իւղաներկ պատկերը գծած էր Ռեխմըր. Ըսլթօգինկըրի, Շօլի, Ֆիշըր Քօրլէնի և Պարթէլսի երկու ծովանկարները ամենագեղեցիկ էին. Սպերլթ Ֆլամի, Լէնպըրբինկի, Ֆօն Սէքէնթընի, Պօհըրլթի կլաի և ուրիշներու իւղանկարները ընտիր գործեր էին· ասոնց մէջ ամենէն աւելի ուշադրութիւն գրաւողը Բաքերիյի «Հեբոռվերնի աղջիկն» էր· Հիլտպրանտի, Վօլցի, Հեգելի և Փրետերիքի մէկ պատկերը, «Տանթէի մահը» շատ գեղեցիկ էր· նոյնպէս Հէրթէլի, Զիւկէլի, Մէնզելի պատկերները. Պրանտէթթըրի «Փրիսատը» շատ նշանաւոր նկար մ'է. Լէնպախքի Պապին պատկերը շատ գեղեցիկ էր, ինչպէս նաեւ Լիպերմէնի, Բոզարրթինի, Հէնս Վօն Պարթէլսի, Վէրնէրի, և Պեշի պատկերները.

Աւստրիական բաժնին մէջ, Հանս Մագարդի, Բէյըրի, Պրօզիքի, Բրօգսի, Ֆիշըրի, Հինշըլի, Ֆօն Տեֆրէկըրի, Միլըրի, Շընտըլըրի և Մատամ Ուխսինկըրի պատկերները, Վիքթօր Թիլկնըրի «կայսերական գերդաստանի անդամոց պատկերները» զոր Փրանծ Յօզէֆ կայսրը ղրկած էր· Հէնս Մագարդի պատկերը և «Բրօկսի պաշարումը» զոր Պրօզիկ գծած է, ամենէն նշանաւոր պատկերներն են.

Գեղարուեստից շէնքէն ներս մտնող մը զանազան մասերը շրջելով կրնայ կատարեալ գաղափար մը առնուլ, եթէ ուշի ուշով քննէ, բոլոր ժողովրդոց բարուց և սովորութեանցը վրայ· զի ամէն ազգ իրեն յատուկ նկարչութիւն մը ունի· ամէն մէկ առդխոտ իր ժողովրդեան բարքէն ու վարքէն և ընտանեկան կեանքէն օրինակներ առնելով՝ նշանաւոր հանդիսացած է· Գաղղիական բաժնին մէջ եղած պատկերք իրենց արուեստագիտական արժէքէն զատ ուրիշ հանգամանք մը ես ունին, փայլունութիւն մը, պայծառութիւն մը և զուարթութիւն մը կը տեսնես այդ անկենդան կենդանութեանց մէջ· ընտանեկան կեանքէ առնուած մօտէլներուն մէջ ճիշդ գաղղիացի ժողովրդեան բարուց և սովորութեանց յատկանիշները կը նշմարուին· սեղանի մը շուրջը բոլորուած ընտանիք մը գինիի գաւաթներ կը պարպեն· խնդուն երեսներ, ամէնքն ալ կը ծիծաղին, կը խօսակցին, խնդակցութիւն մը կայ սեղանին վրայ· զուարթութիւն մը կը նշմարես նոյն իսկ սեղանին վրայ դրուած սպասաւորին դէմքին մէջ· այսպիսի պատկեր տեսնողը շատ դիւրութեամբ կրնայ գիտնալ թէ շինողը գաղղիացի պատկերահան մը ըլլալու է, զի գաղղիացի ժողովուրդը ի բնէ զուարթ և վառվռուն ըլլալուն այս յատկութիւնն իր շինած ամէն մէկ գործին մէջ ակներեւ կ'երեւին· մանր Ռուսական բաժնին մէջ և տարբեր մօտէլներով պատկերներ պիտի տեսնես, օրինակի համար «Հարսանիք մը ի փոքր Ռուսիա» եւ «գեղջական կեանք»· այս պատկերները դիտած պահուդ ինքզինքդ Ռուսիոյ մէջ կը կարծես· ահա ռուս գիւղացիներն որ կը պարեն իրենց գոյնզգոյն զգեստները հագած· ռուսական բարք և սովորութիւնն է որ կը ցոլայ իւղաներկ պատկերին վրայ·(¹)

ՀՐԱՆՏ ԱՍՏՈՒՐԵԱՆ

[Մնացեալը վաղուան թուով]

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՑՈՒՑԱԿ *)

Ս ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Ս· Ցուցակ մասնաւոր Հիւանդանոցին մէջ
ընդունուած Հիւանդներու

Սկսեալ 1893 Հոկտ. 16 էն մինչև 1893
Նոյեմ· 26 ցերեկ ժամ 6

Թ. կն. Ընդունելութեան

56. Նոյմ. 17 ցերեկ ժ. 6, Ղազար Թորոսեան Պայպուրթցի համալճի, 40 տր. Պէշիքթաշ Օրթա Պախչէի մէջէն։
57. Նոյմ. 17 ցերեկ ժ. 6 ³/₄, Մկրտիչ Վրթանեսեան Քէմախցի, քուրու քահվէճի, 35 տր. Թահթա գալէ Ուզունճա Օվա աէօյունճի Յակոբի կրպակէն։
58. Նոյմ. 17 երեկոյ ժ. 11 ¹/₂, Բարսեղ Ցարութիւնեան Խարբերդցի գործաւոր, 20 տր. Սիւլէյմանիյէ աէօբմէճիներն Սավային Թապախանէէն. մեռած 22 Նոյմ. գիշեր ժ. 3։
59. Նոյմ. 18 առաւօտ ժ. 4, Թադէոս Վարդանեան Շ. Գ. Հիսարցի խամուրքեար, 38 տր. Գասըմ փաշա Թէրսանէ գափուսին Ման օղլու փրունէն։
60. Նոյմ. 18 ցերեկ ժ. 8, Աբրահամ Կարապետեան Վանցի մավունաճի, 27 տր. Թահթա գալէ Փափազ օղլու խանէն։
61. Նոյմ. 18 ցերեկ ժ. 8, Յակոբ Կարապետեան Կեսարացի սուճի, 70 տր. Թահթա գալէ գույումճի Յովհաննէս Փափազեանի խանութէն. մեռ. 22 Նոյմ. ցերեկ ժ. 5։
62. Նոյմ. 19 ցերեկ ժ. 6¹/₂, Պօղոս Աւետիսեան Վանցի չերչէթճի, 20 տր. Վէզիր խանէն։
63. Նոյմ. 19 երեկոյ ժ. 10, Յովհաննէս Յակոբեան Զնկուշցի չիվիճի, 25 տր. Գասըմ փաշա չէշմէին դէմ չիվիճիին խանութէն. մեռ. 19 Նոյմ. գիշեր ժ. 6։
64. Նոյմ. 20 առաւօտ ժ. 4¹/₂, Մկրտիչ Յակոբեան Վանցի բեռնակիր, 25 տր. մեծ մաքսէն. մեռ. 21 Նոյմ. երեկոյ ժամ 9։
65. Նոյմ. 20 առաւօտ ժ. 4¹/₂, Խաչիկ Աւետիսեան Վանցի բէնչպէր, 40 տր. Խասգիւղ Շահպազի Թուղլաի խարմանէն։
66. Նոյմ. 20 առաւօտ ժ. 4¹/₂, Նուպար (կին) Աղօեան Վանցի, 30 տր. Բիրէճ գափու սալախանէին դէմ Պետրոսին քահվէէն. մեռ. 21 Նոյմ. գիշեր ժ. 9։
67. Նոյմ. 10 ցերեկ ժ. 7, Ենովք Սիմէօնեան Սեբաստացի բեռնակիր, 65 տր. Ղալաթիոյ մաքսէն. բժշկ. 22 Նոյմ.
68. Նոյմ. 20 ցերեկ ժ. 7¹/₂, Յովհաննէս Ադամեան Մշեցի բեռնակիր, 40 տր. Զագմաքճիներ Մուսթաֆա փաշա խանէն։
69. Նոյմ. 20 ցերեկ ժ. 8¹/₂, Ղազարոս Խաչատուրեան Կեսարացի ատաղձագործ, 18 տր. Օտուն գափու տօղրամաճի Լազարին խանութէն։
70. Նոյմ. 20 երեկոյ ժ. 11¹/₂, Մարտիրոս Պօղոսեան Մշեցի բէնչպէր, 35 տր. Բէզչէմպէ պազար Թաշ խանէն. մեռ. 22 Նոյմ. առաւօտ ժ. 3.
71. Նոյմ. 21 ցերեկ ժ. 2¹/₂, Գասպար Յովհաննէսեան Մշեցի բեռնակիր, 32 տր. Զաքմաքճիներ Մահմուտիյէ խանէն. մեռ. 23 Նոյմ. գիշեր ժ. 8։
72. Նոյմ. 21 ցերեկ ժ. 3¹/₂, Պետրոս Պօղոսեան Սեբաստացի մաքինաճի, 30 տր. Թավուք պազար Օսման էֆէնտիի խանէն. մեռ. 24 Նոյմ. գիշեր ժ. 8։
73. Նոյմ. 21 ցերեկ ժ. 4, Մանուկ Խաչատուրեան Վանցի բէնչպէր, 50 տր. Տուտուրլու բիրէճի փուռէն։
74. Նոյմ. 21 ցերեկ ժ. 4¹/₂, Ստեփան Թորոսեան, Երզնկացի բէնչպէր, 25 տր. Այազմա գափու Սարգիսի խահվէէն։
75. Նոյմ. 21 ցերեկ ժ. 5, Ստեփան Մեսրոպեան Երզնկացի բէնչպէր, 28 տր. Ուն գափան Իքինճիին խանէն։
76. Նոյմ. 21 ցերեկ ժ. 5¹/₂, Գրիգոր Գասպարեան Մշեցի խոհարար 70 տր. Ղալաթիա Քիրէճ քարու իւր խանութէն։
77. Նոյմ. 21 ցերեկ ժ. 5¹/₂, Մըխօ Կիրոեան Մշեցի բէնչպէր, 60 տր. Ղալաթիա քիրէճ քարուն աչճի Գրիգորին խանութէն. մեռ. 23 Նոյմ. գիշեր ժ. 6։
78. Նոյմ. 21 ցերեկ ժ. 6¹/₂, Գաբրիէլ Գալուստեան Շ. Գ. Հիսարցի հացագործ 23 տր. Ուն գափան Սրթինին խահվէէն։
79. Նոյմ. 21 ցերեկ ժ. 8, Ասատուր Տօնիկեան Մշեցի բէնչպէր, 30 տր. Բերա Ֆէլէկ փողոց Քամանթօ խանէն։
80. Նոյմ. 21 երեկոյ ժ. 11¹/₂, Կարապետ Յակոբեան Տիգրանակերտցի բեռնակիր, 35 տր. Ղալաթիա Եաղ գափան Յովհաննէսին խահուէէն։
81. Նոյմ. 22 ցերեկ ժ. 6, Ահարոն Ցարութիւնեան Սեբաստացի, բէժիի գործաւոր, 25 տր. Սիրքէճին Մըսըրըլը օղլու խանէն։
82. Նոյմ. 22 ցերեկ ժ. 6, Մանուկ Պաղտասարեան Բալուցի համալճի, 30 տր. Պէշիքթաշ սաքաներու վրայի խահուէէն։
83. Նոյմ. 22 ցերեկ ժ. 6¹/₂, Պօղոս Սահակեան Սեբաստացի բէնչպէր, 22 տր. Շիշլի պիրայի գործարանէն։
84. Նոյմ. 22 ցերեկ ժ. 7, Մարգար Գէորգեան Շ. Գ. Հիսարցի խամուրքեար, 30 տր. Եէտիգուլէ ուստա Նուփրէի փրունէն։
85. Նոյմ. 17 երեկոյ ժ. 9¹/₄, Մաղաք Պօղոսեան Բերացի, կառապան, 60 տր. Թագսիմ աղաճ ալթը մուհաճիր արապաճըսի Մ. Գէորգին ախոռէն։
86. Նոյեմ. 19 երեկոյ ժ. 9, Յակոբ Մանուկեան Վանցի բէնչպէր, 20 տրկ. Ջիւիֆթար բըխթըմի ընկերութենէն։
87. Նոյեմ. 20 երեկոյ ժ. 9, Մկրտիչ Կարապետեան Վանցի բեռնակիր, 35տր. Զագմաքճըլար եօգուշու Մուսթաֆա փաշա խանէն։
88. Նոյմ. 22 երեկոյ ժ. 9¹/₂, Մարկոս Ստեփանեան Քղիցի համալճի, 27 տր. Սկիւտար մեծ քարաքօլին ճամբէն, Սարգիսին սրճարանէն։
89. Նոյմ. 23 Առաւօտ ժ. 4¹/₂, Յովհաննէս Պապիկեան Քէմախցի գուրուքահվէճի, 40 տր. Ղալաթիա Բէրչէմպէ պազար իւր խանութէն. մեռ. 24 Նոյմ. գիշեր ժամ 5։
90. Նոյմ. 23 առաւօտ ժ. 6¹/₄, Միլքոն Սամուէլեան Բալուցի բէնչպէր, 18տր. Զգուր չէշմէ Հասան փաշա խանէն։
91. Նոյմ. 23 առաւօտ ժ. 6¹/₄, Կարապետ Մկրտիչեան Կեսարացի բէնչպէր, 25 տր. Ջիւիֆթար բըխթըմի ընկերութենէն։
92. Նոյմ. 23 առաւօտ ժ. 6¹/₂, Սարգիս Մուրատեան Վանցի ալչըճի, 30 տր. Ղալաթիա Բէրչէմպէ պազար իւր խանութէն։
93. Նոյմ. 23 երեկոյ 8¹/₄, Խաչիկ Խաչկեան Բալուցի բէնչպէր, 30 տր. Զգուր չէշմէ Թաշ խանէն. մեռ. 25 Նոյմ. գիշեր ժ. 1։
94. Նոյմ. 23 երեկոյ 9¹/₄, Յովհաննէս Պօղոսեան Բալուցի հիւան, 25 տր. Զգուր չէշմէ Թաշ խանէն։
95. Նոյմ. 23 երեկոյ 9¹/₂, Սուքիաս Մարտիրոսեան Քղիցի համալճի, 65 տր. Սկիւտար մեծ քարաքօլին ճամբէն Սարրաֆ Արթինի խանէն։
96. Նոյմ. 24 գիշեր ժ. 4¹/₂, Գրիգոր Պապիկեան Շ. Գ. Հիսարցի հացագործ 22 տր. Օրթաքէօյ չիֆթէ փրունէն։
97. Նոյմ. 24 ցերեկ 6, Թորոս Մարտիրոսեան Դիրջանցի բէնչպէր, 25 տր. Եէնի ճէհիր չուկային մէջ հէլվաճի Ալիին խանութէն։
98. Նոյմ. 24 ցերեկ ժ. 6, Ասատուր Մարգարեան Պայպուրթցի բէնչպէր, 50 տր. Պէշիքթաշ Օրթա պախճէէն։
99. Նոյմ. 24 ցերեկ ժ. 6¹/₄, Ազիզ Աբրահամեան Վանցի բեռնակիր, 25 տրկ. Թահտագալէ Մուսթաֆա բաշա խանէն։
100. Նոյմ. 24 ցերեկ ժ. 6¹/₂, Գրիգոր Արսէնեան Վանցի բեռնակիր 35 տր. Մեծ մաքսէն։
101. Նոյմ. 24 ցերեկ ժ. 6¹/₂, Կիրակոս Ցարութիւնեան Շ. Գ. Հիսարցի խամուրքեար, 34 տր. Սկիւտար Արթինին փուռէն։
102. Նոյմ. 24 ցերեկ ժ. 7, Մկրտիչ Տէր Մարկոսեան Վանցի լամպաճի, 50 տր. Մահմուտ բաշա Թապաքճիներուն մէջ քահվէճի Յակոբին խանութէն։
103. Նոյմ. 24 ցերեկ ժ. 7, Ցարութիւն Զաքարեան Երզնկացի բէնչպէր, 30 տրկ. Այազմա գաբու Գրիգորի սրճարանէն։
104. Նոյմ. 24 ցերեկ ժ. 7, Մկրտիչ Ցարութիւնեան Արապկիրցի բէնչպէր, 33 տրկ. Թավուք բազար Պետրոսի սրճարանէն։
105. Նոյմ. 24 ցերեկ ժ. 7¹/₂, Կարապետ Ասատուրեան Քղիցի սիւտճի, 35 տր. Սկիւտար Սէլամսըզ Սիմոնին սրճարանէն։
106. Նոյմ. 25 ցերեկ ժ. 6¹/₂, Ստեփան Ցարութիւնեան Պայպուրթցի բէնչպէր, 30 տր. Պէշիկթաշ Եէնիմահալլէ Շէրպէթանէի կողմի փուռէն։
107. Նոյմ. 22 ցերեկ ժ. 7¹/₂, Սահակ Համբարձումեան Շ. Գ. Հիսարցի խամուրքեար, 30 տր. Սկիւտար Պալապան իսկէլէսին Գրիգորին սրճարանէն։
108. Նոյմ. 25 ցերեկ ժ. 7¹/₂, Սիմօն Նազարեան Բալուցի համալճի, 25 տր. Պէշիկթաշ բիլյամուր տէրէն հաճի Մուսթաֆայի պարտէզէն։
109. Նոյմ. 25 ցերեկ ժ. 7¹/₄, Արտաշէս Յովհաննէսեան Բերա, 25 տր. Ս. Յակոբայ մէջի խոհատան սպասաւորներէն։
110. Նոյմ. 25 երեկոյ ժ. 8¹/₂, Պօղոս Ալիքսանեան Վանցի գործաւոր, 25 տր. Խասգիւղ Քամանթօի Թուղլայի հարմանէն։
111. Նոյմ. 26 ցերեկ ժ. 5¹/₂, Գառնիկ Խաչատուրեան Բալուցի սիլիճի, 23 տր. Պէշիկթաշ Արապաճիլար խանէն։
112. Նոյմ. 26 ցերեկ ժ. 5³/₄, Ցարութիւն Տառուկեան Բաբերդցի համալճի, 35 տրկ. Պէշիկթաշ Արապաճըլար խանէն։
113. Նոյմ. 26 ցերեկ ժ. 5³/₄, Պօղոս Սարգիսեան Վանցի այվազ, 55 տր. Վէզիր խան աչճի Գէորգին սենեակէն։
114. Նոյմ. 26 ցերեկ ժ. 5¹/₄, Գէորգ Թովմասեան Քղիցի խահվէճի, 23 տր. Բերա Աղա ճամի բեռնակիրներուն խահվէէն։

(*) Շարունակութիւն երէկի թիւէն եւ վերջ։

Աստի անտի

«ՆԻՆՈՐԱՀԷԹԻ»Ի ՏՐԱՄԸ

Պաէօղի ծովային առաջին դատարանն այս օրերս կը զբաղի դատավարութեամբ մը, յորում երեւան կուգան 1892 յունուար ամսուն տեղի ունեցած սոսկալի տրամի մը պարագաները, Նինօրահէյէի երկկայմին մէջ։

Թաւասունրէնը թոնօ տարողութիւն ունեցող այս երկկայմ, որ կը պատկանի Բօմարէ մ.ի եղբօրորդւ Հինօի իշխանին, 1891 դեկտեմբեր 17ին Բարիզէն (Թահիթի) կը մեկնէր։ Նաւաստիք, թիւով հինգ, կը գտնուէին ընդ հրամանատարութեամբ բնիկի մը, Թեհահէ ա Թառա, օգնական ունենալով Ճօզէֆ Ռօրիք, անգլիացի մը· Պ. Ուըլեէմ Ճիպսըն, բեռնատեսուչ, նոյնպէս կը գտնուէր երկկայմին մէջ։

Քաուքարա, Ֆաքարավա, Քօչի և այլ կղզիներ հանդիպելէ ետք, երկկայմը 1892 յունուարի առաջին օրերը Բաքիթ պիտի դառնար։

Սակայն, յունուար 20ին, իր նաւէն լուր չառնելով, Հինօի իշխանը անգլիական երկկայմ մը ճամբայ կը հանէ Նինօրահէյէն փնտռելու համար։ Ամէն խուզարկութիւնք ապարդիւն կը մնան։ Միայն կ'իմացուի թէ ի Քաու-Քարա Ալեքսանդր Ռօրիք, երկկայմին երկրորդ նաւապետին եղբայրը, այդ կղզիին մէջ վաճառական, իբր ուղեւոր նաւ նստած էր եղբօրը յատուկ խնդրանքովը, որ իրեն համար բեռնատեսուչ Պ. Ուըլեըմ Ճիպսընէն ծրի նաւուղեք մը ընդունած էր։

Ոճի՞ր մը գործուած էր։ Թահիթիի ոստիկանութիւնը քննութիւն մը բանալ կուտայ և, գրեթէ միեւնոյն ժամանակ, սպանիական իշխանութիւնք Քառոլինեան կղզիներուն մէջ երկկայմ մը կը բռնէին որուն անունն էր Բոռո-Ախուաիւա, որ սակայն Նինօրահէյէն էր։

Ի՞նչ տեղի ունեցած էր ծովին վրայ։ 1892 յունուար 5ին, մինչ նաւը Մօրութիւա կը մօտենար, Ճօզէֆ Ռօրիք պահակութիւն կ'ընէր ժամ ութէն մինչև կէս գիշեր։ Ալեքսանդր Ռօրիք իր քովը կը գտնուէր։ Նաւաստիները կը քնանային։ Իր խուցին տաք մթնոլորտէն զերծ մնալու համար Թեհահէ ա Թառա նաւապետը նաւախտակին վրայ պառկած էր։ Հանգիստ կ'առնէր։ Ցանկարծ· Միքէյ խոհարարն ու Ճիպսըն բեռնատեսուչը երկու հարուածներ և ծովը ինկող մարմնի մը աղմուկը կը լսեն։ Թեհահէ ա Թառա սպանուած էր։

Բիչ յետոյ, Ալեքսանդր Ռօրիք կը կանչէ Ճիպսընը։ Խեղճը դուրս կ'ելլէ իր խուցէն· բայց հազիւ քանի մը քայլ առած է կամրջակին վրայ, ռեվօլվէրի երեք հարուածներ կը տրուին իր կուրծքին, գրեթէ բերան բերնի։ Շանթահար կ'իյնայ։

Միքէյ ետ կուզէ կամրջակին վրայ ելլել, բայց Ճօզէֆ Ռօրիք ռեվօլվէր մը մէջքը և մէյմէկ հատ ալ ձեռքերուն մէջ կը գոչէ· «Եթէ գաս, կը մեռցնեմ։»

Բեռնատեսուչին մարմինը ծով կը նետեն։ Բիչ յետոյ, Ռօրիք եղբայրները կը հրամայեն Միքէյին որ իրենց քով երթայ։ Սա՝ աւելի մեռած քան ողջ՝ կը հնազանդի։ Երկու եղբայրներուն ոտքը կը նետուի· «Մի՛ սպաներ զիս, կը հեծէ· ուզածնիդ պիտի ընեմ։ Կրնաք վստահ ըլլալ լռութեանս վրայ։» Կեանքը կը շնորհեն անոր։ Ալեքսանդր Ռօրիք կ'ըսէ· «Այսօրուընէ ես եմ Նինօրահէյէի տէրը։ Նաւին մէջ ես եմ պետը։ Ճօզէֆ եղբայրս պիտի շարունակէ իր երկրորդի պաշտօնը։»

Այս սոսկալի տեսարանին երրորդ օրը, Ալեքսանդր Ռօրիք հրաման կ'ընէ Միքէյին՝ գաւաթ մը ռոմ տալ ամէն մէկ նաւաստիի։ Նաւաստիք կը մերժեն խմել։ Երկուքը կ'ընդունին սակայն· Նոյն օրը կը մեռնին։ Դիակնին նաւէն դուրս կը նետուի։

Քանի մը օրեր կ'անցնին։ Նաւաստիները, բոլորովին սարսափահար, ա՛լ չեն համարձակիր դպչիլ իրենց տրուած ողորմելի ուտելիքին։ Օր մը, կէս օրէն ետք, գործողութեան մը միջոցին, Ճօզէֆ Ռօրիք, առարկելով թէ պէտք եղածին պէս արագ չեն շարժիր, անանկ մահացու սպառնալիքներ կ'արձակէ որ նաւաստիները, խելակորոյս, ծովը կը ցատքեն։

Ուստի նաւին մէջ կը մնան Ռօրիք եղբայրներն և Միքէյ խոհարարը։ Երկու եղբայրներն անուններնին կը փոխեն։ Ալեքսանդր Ռօրիք՝ ժօրժ տը Վիանիէի կը փոխուի և Ճօզէֆ Ռօրիք՝ Լուի Թուսէնի։ Նորէն կը մկրտեն նաեւ Նինօրահէյէն որ այսուհետեւ Բոռո-Ախուաիւա կը կոչուի։ Միշտակայ նաւահանգիստը Բաքիթը չպիտի ըլլայ, այլ Ռարոթօնկան։

Գալով Միքէյի, կը զրուցեն անոր որ անկից ետքը Բօլիտօր Տեսօր պիտի ըլլայ իր անունը։ Խեղճ մարդը կը սիրէ իր անունը։ Կուզէ պահել զայն։ Այն ատեն Ճօզէֆ Ռօրիք ձեռքը ռեվօլվեր մը կը մօտենայ և կ'ըսէ· «բայց Բալէտոնիոյ մէջ՝ մարդ անունը կը փոխէ շապիկի պէս։ Զի՞ս գիտեր։ Եղբայրս և ես այնքան շատ փոխած ենք որ մոռցած ենք մեր ճշմարիտ անունը։» Եւ խօսքը վերջացնելով՝ ռեվօլվերին փողը կը կթնցունէ Միքէյի ճակտին որ, համակ դողահար, հնազանդութիւն կը յայտնէ։

Աւասիկ այս իրողութիւններուն վրայ վճիռ պիտի արձակէ ծովային դատարանը։ Ի՞նչպէս գիտցուած են անոնք։ Պատմութիւնը դեռ հետաքրքրաշարժ է։

Օր մը, ի Բօնաբ, Միքէյ ցամաք կ'իջնէ երկու եղբայրներուն հետ։ Երեքն ալ կ'երթան կը ճաշին գերմանացի պանդոկապետի մը օթէլը, զոր Ալեքսանդր Ռօրիք ճանչցած էր ի Թահիթի։ Ճաշի պահուն, երկու եղբայրները վայրկեան մը պէտք կունենան բացակայելու։ Այն ատեն Միքէյ կը խնդրէ պանդոկապետէն որ կառավարչին քովը տանի զինքը և իր թարգմանն ըլլայ։ Բայց երկու եղբայրները ետ կը դառնան։

Կը հրամայեն Միքէյի որ նաւ դառնայ։ Սա կը մերժէ։ Ռօրիկները պահակի կը դիմեն որ կը բռնէ խոհարարը։ Ճամբան, խմբակը ոստիկանցի սպայի մը կը հանդիպի։ Միքէյ կը պաղատի անոր որ մտիկ ընէ զինքը։ Կ'ըսէ թէ Ռօրիք երկու եղբայրները մարդասպաններ են։ Այս վերջինք անմիջապէս կը ձերբակալուին։

Կ'երեւի թէ դատավարութիւնք մէկ երկու նիստ պիտի գրաւեն։

Բուռն հետաքրքրութիւն կը տիրէ։

ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆԻ

ՏԱՂՔ ԵՒ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆՔ. գին տասնեւհինգ ղրշ։
ՊԱՏԿԵՐՆ. գին 3 ղրշ. Թէ՛ շինողը եւ թէ՛ շինուածը պատասխանատու են. Տ. Հմայեակ քահանայի կնիքը չկրող օրինակներն կեղծ պիտի համարուին։
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆ. բաժանորդագին 8 ղրշ. յետ տպագրութեան 10 ղրշ. երկու փօտմաները հրատարակուած են։

Տ. ՀՄԱՅԵԱԿ ՔԱՀԱՆԱՅ ԷՖՍԷՐՃԵԱՆԻ

ՏԱՐԵՐՔ ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ. Ա. հատոր, պատկերազարդ, ձայնագրեալ երգով. գին 3 ղրշ։
ՏԱՐԵՐՔ ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ. Բ. հատոր, պատկերազարդ, ձայնագրեալ երգով. գին 4 ղրշ։
ՇԻՆԵՆՔ ՃԵՄԱՐԱՆԸ. Սկիւտարու ճեմարանի վերաշինութեան համար տետր. գին 2 ղրշ։
ՇԻՆԵՆՔ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆԸ. Իւսկիւտարու գերեզմանատան շինութեան համար տետր. գին 2 ղրշ։
Դիմել Պալենց գրատուն, ի Կ. Պոլիս, Զարմաքճըլար Եօգուշը. Թիւ 20։ 900 4—10

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
ՏԱՐԵՑՈՅՑ
1894 ԹՈՒԻՆ

Հրատարակիչ ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Ճոխ և շահեկան ծրագրի մը համեմատ, այս ստուար գործ կը պարունակէ, պարզ Օրացոյցէն և վիճակագրական տեղեկութիւններէ զատ՝ զանազան գրուածքներ — թէ՛ հեղինակութիւն և թէ՛ թարգմանութիւն — ծանօթ հեղինակներէ, գրական, գիտական, բարոյական, արուեստական, տեղագրական, պատմական և այլ նիւթերու վրայ։

Այս Ժողովրդական Օրացոյցը արժանի է կարդացուելու, երկու սեռէ և ամէն հասակէ անձերէ։ Պատկերազարդ հատոր մըն է, 358 էջէ բաղկացեալ։

Գին 6 ղրուշ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

Վ. Ց. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ

Հետեւողութեամբ

Ուէպսթըրի և Ուստըրի հոյակապ Բառագրոց

ԱՄՓՈՓ, ԲԱՆ 45,000 ԲԱՌ, ՈՃ, ԵՒԱՅԼՆ

Անգլիերէնէ ի հայ-աշխարհիկ բառգրքի մը անհրաժեշտ պէտքը ի վաղուց զգալի եղած էր, սոյն պէտքը լիովին գոհացուցած է Անատոլիա Գոլէճի ուսուցիչներէն Վ. Ց. Յակոբեան էֆէնտի պատրաստելով իր երկու պաշտօնակցաց աջակցութեամբ։

Բաց ի սովորական բառերէ եւ ոճերէ կը պարունակէ նաեւ [illegible] գիտութեանց, արուեստից եւ գեղեցիկ դպրութեանց, վերաբերեալ բոլոր բառերն ու ոճերն, պարզուած իրենց ճիշդ հայերէն համանշանակներով, հետեւողութեամբ Բագրատունի, Աւգերեանի, Նորայրի, Կոյլեանի եւ Նաւապետեանի Դաշ. Հայ. Անգլ. եւ Գերմաներէն բառագրոց եւ գիտական-արուեստական նորագոյն գործոց մանրակրկիտ քաղուածութեամբ, ի ձեռին նաեւ տաճկերէնով։

Սոյն բառգրքին կցուած է նաեւ. 1. Անգլիերէնի մէջ գործածական դարձած լատիներէն, գաղղիերէն, իտալերէն եւլն. ոճեր։ 2. Ցատուկ անուանց ցանկ մը՝ հնչումներով։ 3. Տարրական քերականութիւն մը Անգլիերէն լեզուի, յորում պարզուած են մասնիկներու դերն եւ զօրութիւնն, անգլ. հնչման եւ շեշտերու մասնաւոր կանոններն, համառօտագրութիւնք որ յոյժ գործածելի են լեզուին մէջ։ 4. Այլ եւ այլ նշանք. հնչումներն, «մեծ խնամով յայտատուն»։

Ամբողջ գործը «փոխանակ 35ի» որ խոստացուած էր՝ 40 թերթ պիտի լինի։ Բաժանորդագինն գ'30 ստեռլ. 25 ղրշ. օտար երկրաց համար 6 ֆռ. իսկ հատը 1է անդին պարզ կազմ 30 ղրշ. լաթ. 35 եւ 8 ֆրանք, յետ լրանալոյ գինը պիտի ըլլայ՝ 40 ղուրուշ։

Փափաքողը պարտին դիմել հրատարակչին Զ. Թորոսեան գրավաճառ Պոլիս, Պահճէ-Գաբու Նոր փոստին դէմ թիւ 4. ուր և «Մասիս» կեդրոնատեղին գործոյս։ Ա. թերթին նմուշը ծրի կը տրուի գրատան։ Գիրքին Ա. մասը, կէսը [20 թերթ] թղթակազմ կը տրուի բաժանորդաց։ Հրատարակուած է 33րդ թերթը եւ կը մնայ միայն 7 թերթ, պիտի աւարտի մինչև յունուարի։

Սնունդ տղայոց.—Ֆօսֆաթին Ֆալիէռ։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԻՆ ՊԻՐ ՉԷՇԻՏ

ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՃԷ-ՔԱՊՈՒ

ՄԵԾ ՄԱՔՍԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ ԹԻՒ 21

Փրանսական, անգլիական եւ գերմանական ընտիր ապրանքներէ զանազան տեսակ շապիկ, զուլպայ, թաշկինակ, փողկապ, մետաքս, փանէլ, ծովանոց, կաշեայ պայուսակ, կարի եւ սիկարի տուփեր, ալպոմներ, արդուզարդի տուփեր, փղոսկրէ կարի կազմած, սեղանի վրայ դրուելիք զարդարուն ժամացոյցներ, լամբաներ, աշտանակներ եւ արուեստական ծաղիկներ։ Ամէն տեսակ հոտեղէն, հոտաւէտ օճառ, խոզանակ, սանտր, անգլիական մկրատ եւ դանակ, մետաղեայ պատառաքաղ, գդալ, իւղաման եւ թէյի սպասներ, արծաթեայ եւ մետաղեայ ապարանջան, զուարճալի առեղ եւ թէսի կոճակներ, շատ սիրուն կողովներ կարի պէտքերու եւ շաքարի համար, պէզիկի մարբեր եւ վերջապէս տղայոց յատուկ գեղեցիկ եւ օգտակար խաղալիքներ։

Սակարկութիւն չիկայ, գիները չափաւոր։

Կաղանդի շատ սիրուն եւ գեղեցիկ նուէրներ՝ ամէն հասակի յարմար։ 902 10—21

[illegible]
[illegible], Կ. Պոլիս, 3 դեկտ. 188
[illegible]
[illegible]

ՆՈՐ
ՕՐԱՑՈՅՑ
1894
ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՏՊԱԳՐ. Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
14, Սուլթան Համամ ճաշէսի 14.

Սոյն Օրացոյցն որ հրատարակուած է Հաստատակամ Կրթութեան Նախարարութեան հրամանաւ կը պարունակէ ի դիւրութիւն եկեղեցական երգեցողութեան ամենայն պաշտամունքի բոլոր շարականներն ճշգրիտ ըստ կարգաւորութեան Տօնացոյցի.

Որպէսզի Օրացոյցն առաւել հասարակ ամէն կարգի ազգայնոց օգտակար հանդիսանայ, ճոխացեալ է Վիճակագրական այլ եւ այլ կարեւոր ծանօթութեամբք, ինչպէս՝ Օսմանեան կայսրութիւն, Աւագանի կայսերական պալատան, Նախարար Բ. Դռան, Մեծ Պաշտօնատարք Մայրաքաղաքիս, Հրամանատարք բանակաց, Կուսակալք նահանգաց եւն. Ցատուկ կառավարչութիւնք· Օսմանեան Դեսպանք եւ Նուիրակք յօտար երկիրս, Դեսպանք եւ Հիւպատոսք օտար Տէրութեանց ի Կ. Պոլիս եւն· Ընդհանուր ցանկ Հայազգի Աստիճանաւորաց եւ Պաշտօնէից Օսմ. Տէրութեան—Հայրապետութիւն Հայոց, Պատրիարքութիւն Հայոց Թուրքիոյ, Ազգ. Կեդրոնական Վարչութիւն, Տեսուչ Խորհուրդք եւն. Պատրիարքութիւն Ս. Երուսաղէմի, Առաջնորդութիւնք ի Թուրքիա, Հովուութիւնք եւ Կաթողիկոսութիւնք· Առ նմին զատ կը պարունակէ նաեւ ընդհանուր ցանկ մը համայն Կաթողիկոսաց, Պատրիարքաց, Եպիսկոպոսաց եւ Վարդապետաց որ ի Թուրքիա, ի Ռուսաստան, ի Պարսկաստան եւ այլուր յորում նշանակուած են ձեռնադրութեան կարգն որ Կաթողիկոսէ ձեռնադրուիլը եւ այժմ հուր պաշտօնավարելը կամ հուր բնակիլը. Իսկ Վարդապետները նշանակուած են այբբենի կարգաւ, բոլոր մանրամասնութեամբ։ — Հայ Հասարակութիւն, Կաթողիկոս-Պատրիարքութիւն, Արքեպիսկոպոսութիւնք, Եպիսկոպոսութիւնք, Կեղր. Վարչութիւն։ — Բողոքական հայ հասարակութիւն· Ազգապետութիւն եւ եկեղեցական միութիւնք։ — Պատրիարքութիւն եւ ազգապետք։ — Ընդհանուր ցանկ հայ բժշկաց իրենց բնակութեան տեղերով։ —Հայ փաստաբանք Օսմանեան եւ խառն դատարանաց, իրենց հասցէներով։ — Ազգ։

ԳԻՆ 40 ՓՐՑ.

ՏՈՔԹ· ԵԴՈՒԱՐԴ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ ԵՒ ՎԻՐԱԲՈՅԺ

Որ տարիներէ ի վեր բացակայ կը գտնուէր մայրաքաղաքէս, այս անգամ վերադարձած ըլլալով՝ իր բնակութիւնը հաստատած է Սամաթիա Սուլու Մանասթըր ճամբուն թիւ 146 տունը, ու պատրաստ է ամէն օր իրեն դիմող հիւանդները դարմանել մանրազնին և մասնաւոր հոգածութեամբ։ Չորեքշաբթի օրերը ժամը 6—9 (Ը. Թ.) աղքատ հիւանդներն ձրիաբար դարմանելու յատկացուցած է։ Նաեւ կը գտնուի ամէն երկուշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ժամը 7¹/₂—9¹/₂ (Ը. Թ.) ՍԱՄԲՐԻԳԻՒՂ Վարոր Իսկէլէսի ճամբէն թիւ 25 տունը, երեքշաբթի օրերն զինքը հիւանդներն ձրիաբար կը դարմանէ։

Ցիշեալ բժիշկը ճարտարութեամբ կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ և ճշգիւ կ'անուանէ ներքին հիւանդութեան տեսակն, որմէ կախում ունի, կարճ միջոցի մէջ հիւանդաց բուժումը։

895 11—23

ԵՆՈՎՔ ԱՐԶՐՄԱՆԵԱՆ
ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Պոլիս, Մահմուտ փաշա, Մեծ Եըլտըզ խան,
Վերին յարկ թիւ 9

Կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ իր կեդրոնն ընդարձակած և բարեփոխած է. մասնագէտ է խիղ, կաղ և կոր ոտքերու համար էրիկ մարդոց և կանանց կօշիկներ շինելու։ Փարիզեան եւ անգլիական ճաշակով յոյժ գեղեցիկ կօշիկներ կը պատրաստէ. ունի նաեւ ծծմբելոտ գաղղիական ապրանքներ, եւ ոչ թէ Եւրոպայէ զանազան տեսակ ապրանքներ։ Դիւրութիւն մը ընծայելու համար հասարակութեան, 100ին 40 կանխավճար, իսկ մնացեալը շաբաթէ շաբաթ 10 ղրուշ, վստահելի երաշխաւորութեամբ։ 8—10

ՄԻՍՔԷԹ

Երուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ զատ ամենայն զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու [illegible] համար բժշկաց կողմանէ իսկ [illegible] ՄԻՍՔԷԹ [illegible] ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա [illegible] Պանքային կարգը Եուսուֆ Իզզէտին էֆէնտի խանին տակ Միսքէթի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ գինեվաճառները։ Բերայի նշանաւոր զարեջրատուները։ Ղալաթիա Դօմխսոն խանին մէջ Պօղոս աղայի ճաշարանը։ Լօյտօսա փողոց թիւ 9, Քիլըբջիլը փողոց Խաչիկ աղայի թիւ 27 ճաշարանը։ Սաատջըջլար փողոց Արթին աղայի թիւ 199 զարեջրատունը։ Մախսանէ փողոց թիւ 111 Մակազէն Ռիւս խանութը։ Թօփխանէ ծխավաճառ Եանիի թիւ 1 խանութը։ Կամուրջին վրայ Վափորի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Մէլֆանի հաճի Գօսթիի խանութը։ Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ թիւ 12։ Ի Պոլիս Համօրուլու խանի կից Մէհմէտ փաշա խան թիւ 4։ Մեծ Շուկայ Մահֆազաճըլար փողոց Թօքաթլեանի թիւ 29 ճաշարանը Բերա Համօրուլու շուկային մէջ թիւ 10։ Ղալաթա Սէրայի կից թիւ 57։ Ղալաթա Սէրայի դէմի փողոցը Քիլիսիի թիւ 6 խանութը։ Հալէպ Չարշըյի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ փողոց շաքարավաճառ Հաճի Սաքիմ աղայի թիւ 54 խանութը, Թաքսիմ Պաշի Սերոբէ Անանեանի թիւ 40 մթերանոցը։ Ի Գում-գափու Սթասիօն ճամբէսի նպարավաճառ Հաճի Միհրան Աղայի թիւ 21 խանութը։ Ի Լանկայ Թուլումպա Մէյտանի Մարսուտաղայի թիւ 113 զարեջրատունը, Սամաթիա պոլը թիւ 49 Սիմոն աղային գազինոն, Եւոպ գիւղ Նաւամատոյցին վրայի Անուշեանց խանութը եւ Չարչը իչի Թուլումպա փողոց զարեջրատան խանութը Մազրի գիւղ երկաթուղեաց կայարանի դէմի պարտէզը։

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ։ 691

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՄՊԷՐԻ

Բօթին չէրիտի արշունը ճէտիւի 1000 իլա 2000 պէհէր արշունը ճէտուէլի 17 փարա, պաշըը միսմար գրէէի ճէտիւի 300 իլա 500 պէհէր գրէէի ճէտուէլի 9 ղրուշ Թիմուր չէնպէր գրէէի ճէտիւի 300, պէհէր գրէէի ճէտուէլի 1 ղր. 10 փարա։

Եւալինէ անպարը իւէ Պէյքօզ Տապագաղխանէսի իչինտէ միւպայա օլունմագ իւզրէ մէվգէի միւնագասայա գօնուլ 3 գալէմ էշեա Փիյաթ մուրահագասըլարը իւէ Թալիպլէրի [illegible] էվվէլին Ըլնէճ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասայէ [illegible] մէգթէպի գիւնտէ [illegible] 100տէ 5 թէմինաթ [illegible] մագամը [illegible] ոլունուր։

Նօ. 48 1—3

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ 20 ՍԷՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Կ. ԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ
771

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

„ՖԻՆԻՔՍ„

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետեարք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրքն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար: 618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունինք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն:

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի գէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը:

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ժանտարմա տաիրէսինտէն Թալըպա կէօնտէրիլմէքտէ օլան էշեա վազ օլունմադ վէ լիւզումը օ-ուսքնա ալընմադ իւզրէ միւզայէտ օլ ւնաճադ կ պէօյ Թանթա սանտըղըն խըմալ վէ իժաբընա Թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն նիչէլէթ 1 համ[illegible] խիլթամընտա դատար մազամը Սէրա-քէրի լէվազըմ[illegible] ունւմ[illegible] տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: 3—3

NEVRALGIES [illegible] ՖԻՆԻՔՍ խոթթ, [illegible] բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժեն Տօքթ. ՔՐՕՆԻԷԻ ՆԷՎՐԱԼԺԻՔ գեղահատներով: Տուփը 3 Ֆր.— Գահանջել Գործարանատարց Միութեան դրոշմը: Կեդրոնատեղին Պեղ. [illegible], 23, Մոնժ փողոց Բարիզ: Ի Կ. Պոլիս Մէզիքի և ընկ., գեղավաճառք և ամեն լաւ դեղարաններ.

ԳԵՂ ՉԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻ

[illegible] հիւանդութեան [illegible] որ անխառն բուսագրութիւն մի է [illegible], է գաւանդամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմեր [illegible] [illegible] օդերէն, որուն օր ատակարութիւնն և ազդեցիկ [illegible] յաջողութիւնն [illegible] է նորա անհամար [illegible] [illegible]: Այս ֆիզիքական խանգարութիւնք յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող Թունաւոր [illegible] [illegible] միջոցաւ, որք Թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն [illegible] և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և [illegible] և արեան Թունաւորութի, որոց են [illegible] ջերմ և [illegible], Թաքուն ջերմ [illegible] ջերմ, ընդհատեալ ջերմ [illegible] [illegible] հիւանդութիւնք:

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր [illegible] [illegible] և Թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ [illegible] [illegible] վայրերէ մնացած Նիւթերով, կամ բոյս [illegible] և [illegible] [illegible] [illegible] Թունաւոր [illegible], զորս մարդիկ կը ծծեն [illegible]:

Այսի ջերմի ու տենդի դեղը կը լնէ [illegible] Նիւթոց [illegible] [illegible] [illegible] կը գտնէ զայն [illegible] [illegible], որոյ [illegible] [illegible] [illegible] է և [illegible] [illegible] [illegible], միայն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Կը ծախուի [illegible] և [illegible] Ամերիկեան [illegible] մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլսոյ: 644

ԱՌԱՋՈՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
[illegible] Կ. Պոլսոյ և [illegible]

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	2000	[illegible]	1600	[illegible]	3200
[illegible]	3000	[illegible]	5500	[illegible]	1700
[illegible]	5500	[illegible]	2200	[illegible]	1500
[illegible]	2300	[illegible]	1600	[illegible]	1000
[illegible]	3000	[illegible]	2200	[illegible]	2800
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	4400
[illegible]	2200	[illegible]	2500	[illegible]	3200
[illegible]	2000	[illegible]	7000	[illegible]	3000
[illegible]	8500	[illegible]	1200	[illegible]	3500
[illegible]	3500	[illegible]	5000	[illegible]	3500
[illegible]	2500	[illegible]	2500	[illegible]	4000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	3300
[illegible]	2000	[illegible]	4200	[illegible]	2000
[illegible]	2700	[illegible]	2200	[illegible]	2000
[illegible]	5000	[illegible]	2000	[illegible]	4300
[illegible]	3500	[illegible]	4500	[illegible]	3000
[illegible]	3400	[illegible]	3000	[illegible]	1200
[illegible]	2500	[illegible]	1500	[illegible]	2300
[illegible]	2500	[illegible]	4300	[illegible]	900
[illegible]	4000	[illegible]	6300	[illegible]	5000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	5000
[illegible]	2600	[illegible]	3100	[illegible]	3600
[illegible]	3900	[illegible]	2000	[illegible]	1000
[illegible]	3200	[illegible]	3000	[illegible]	200
[illegible]	2600	[illegible]	5000	[illegible]	200
[illegible]	700	[illegible]	1500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	700	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]					[illegible]
[illegible]					[illegible]
[illegible]					[illegible]

Հօրուլէյ Թօմէր շոգենաւն ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 4ին և 18ին աստ կ'սպասուի:

[illegible]
[illegible] Յ. [illegible]
[illegible]
Թիւ 17-18, [illegible] [illegible]
858

ՔՕՆԵԱՔ ԳՕԹՌՕՆԻ

Յիշեալ քոնեաքը տարրալուծուելով բժշկական վարժարանին մէջ, աղէկ գտնուեցաւ եւ գեղարուեստից արծաթ շքադրամ մը տրուեցաւ տիրոջը: Կայս. պալատան հանրային տարրալուծիչ Պ. Մօռօ, քննելէ ետք յիշեալ քոնեաքը, նպաստաւոր տեղեկագիր տուաւ: Պ. Պրահամի, Պ. Ծաննի, Մավրօէնի փաշա, Տքթ. Խորասանճեան, Զամպաքօ փաշա, նոյնպէս քննելով զայն՝ նպաստաւոր տեղեկագիր տուին:

Կեդրոնատեղին Կալաթա, Պէօյիւք Խալիլ փաշա խան Թիւ 6, Ֆինճանճըլար Եուրկի Գոլարիտիի քով. Վէզնէճիլէր Պ. Սթավրօ Քիրեաքիտիի դեղարանը, Կոսկա Թրամվէյի կայարանն՝ Կարապետ Ս. Պէր պէրեան դեղարան, կամուրջին վրայ Պէօյիւքտէրէի շոգենաւին նաւամատոյցը Սթէֆանաքի ծխավաճառին քով, Պէշիքթաշ Քիլիսէ մէյտանին գազինօճի Ալիքսանին քով, Բերա Թագսիմ 4 Թիւ շաքարավաճառ Հաճի Սաբիմի քով եւ ուր ամեն տեղ: 392

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՓՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քակուէլ լինորի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց:

(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր: 114

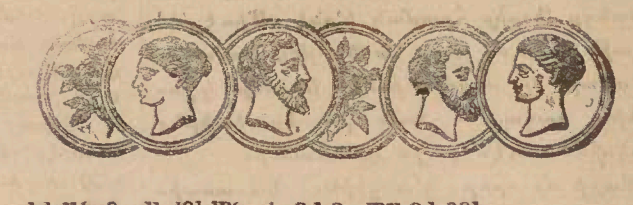

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ:

ՄԵԼՐՕԶ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԵԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ

Իրաւամբ իրենց առջի [illegible] գոյնին կը դարձունէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը դադրեցունէ անոնց թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացունէ [illegible], ու մազերուն նոր կեանք, աճում, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ:

Կը վաճառուի երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ:

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք:

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Եէնի Ճամի փողոց, 18, Պոլիս և [illegible] Բաղչէ, [illegible] Քալըըրըմ, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, եւ Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանծիքը, բրիտանական դեղարանը և Իզմիր, Հոռովանա, Մեծ Փողոց Եթրա, 433:

ԹԵՅԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

THE ECONOMICON
TEION EIKONOMIKON
MARQUE DEPOSÉE

Գ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ և Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ
ԹԷՅԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Պոլիս Պաղչէ-Գափու Ճէլալըդէն Խանի կից Թիւ 10

Այս մթերանոցին մէջ, որ երկար ատենէ ի վեր հաստատուած է, կը վաճառուին Զինաստանի և Ցէյլոնի ամենաընտիր թէյերը: Այս թէյեր աննման են իրենց համով, հոտով և գոյնով: Դիմողք ամեն կերպիւ գոհ պիտի մնան: Այս ընկերութիւնը Թուրքիոյ ամեն կողմերու մէջ մասնաճիւղեր ունի և շատ դիւրին է ամեն կողմ գտնել: Ասոնց կնիքները շինուած բլլալով, պէտք է ուշադրութիւն ընել վերոյգրեալ կարին: 803 35—60

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

[illegible] Լիվրբուլէ և [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	7718	Գադալոնիա	4845
[illegible]	7718	Բոթնիա	4531
[illegible]	7391	[illegible]	3574
[illegible]	7258	[illegible]	2409
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2398
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2166
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2246
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2144
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1856
[illegible]	[illegible]		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Պաքոն, Լիվրբուլէն աստ կը հասնի դէպի դեկտեմբեր 21 (Ն. Տ.):

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
[illegible] խան, Թիւ 40
[illegible]

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ	»	6,889,695
Տարեկան հասոյթ	»	16,890,344

Ընկերութիւնք ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և [illegible] և այլն մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գափու, Անանիադիս խան. 12, 13, 14

ՌՕՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐՓՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ քաղաքէն և [illegible] ամեն տեսակ կալուածներ, [illegible] կարասիք և ապրանք:

Կ'ճարմենք ամենայն [illegible] և [illegible] առանց որ և իցէ ՑԵՂՉԻ կը հատուցին:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնելու փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ
Ընդհանուր գործակալն Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Պահչէ Գափու, Մէյտանճըլը սօքաք, Ուիթալ Խան.

ՔԱՈՒՉՈՒԿ ՄՈՒՃԱԿ
(ԼԱՍԹԻՔ)
(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄՊԱ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ՌԻԲԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

NORTH BRITISH RUBBER Co LIMITED TRADE MARK EDINBURGH
NORTH BRITISH RUBBER Co EDINBURGH

Մայրաքաղաքիս մէջ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է, թէ մեր քաուչուկէ մուճակները կը գերազանցեն հրապարակիս վրայ գտնուածները թէ՛ իրենց ճաշակաւ եւ թէ հաստատուն գալու կուտաքերբէ շինուածքով:

Այս անգամ մեր յաճախորդաց փափագանաց համեմատ ընտիր քրդենէն կերպասէ եւ զուտ կաուչուքէ շինուած խիստ ձեւաւոր և դիմացկուն մանթօ բերել տուած ենք:

Ինչպէս գործարանիս մուճակները նոյնպէս մանթօները ուրիշ գործարաններու շինուածին 2-3ը կը հինցունէ եւ մէջը բնաւ ջուր չառներ.

Մեր մուճակներուն ներսի կողմը, կէսա մը եւ գուրսի կողմը առիւծի պատկերը դրոշմուած է, եւ կը վաճառուին բոլոր քաուչուկէ մուճակ ծախողներու քով: Իսկ մանթօները օձիքին ներսի կողմը կը դրոշմուի առիւծի եւ կշիռի նշանները, և կը ծախուի ի կեդրոնատեղին, ինչպէս նաեւ ի Զմիւռնիա Արաստօ շուկան, Հանրմլատէ Րիֆաթ էֆ.ի քով և ի Սէլանիկ պէղեսթէն Շուկան գաֆաֆ Ալմէտ Մէմիշ Օղլուի քով: Կեդրոնատեղին է, Կ. Պոլիս, պահճէ Գափու Գօժաման օղլու խան դրան կից Թիւ 13-14 մթերանոցը: 800 36—45

EMULSION SCOTT

(ՍԳՕԳԻ ՕՐԱՆԵԱԿ)
ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԺԱՒՏ ԻՒՂ

Իփոֆոսֆիտ ով շիղ և սոտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՕԳԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եօրք:

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով:
Դարձ ընդհ ըստ աշխատեաց ի Կ. Պոլիս, ՀԱՅՄԷՐ ԵՒ ՀԱԻՐԵԼ

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ճամբորդութեան [illegible]

Բշ. 29 11 Օտեսայի [illegible], ժամ 2ին [illegible]
» 10 12 [illegible] [illegible] [illegible] ժամ 2ին [illegible] [illegible] [illegible]
Դշ. 1 13 Սեւաստոպոլ [illegible] [illegible], [illegible] ժամ 10ին,
» 1/13 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
» 2/14 [illegible] [illegible] ժամ 2ին [illegible]

Ազդ.— Նոյ. 30 11, [illegible] կը [illegible] Պաթումի նաւահանգիստներ [illegible] [illegible] Զմիւռնիոյ մէջ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
605

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՅՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԷՅԼ,
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] և [illegible] [illegible] [illegible]

«Արմէնի» շոգենաւը դեկտ. 16ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ Նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն:

«Մինկրէլի» շոգենաւը, դեկտ. 19ին Մարսիլիա պիտի ուղեւորի:

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible] [illegible] [illegible]

Նաւուղէջի, [illegible] և այլ [illegible] համար
Դիմել առ գործակալ
ԹԻՄՈԹԷ ԲԷՅՕՒԼ
177 [illegible] [illegible] [illegible]

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվրբուլ և [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	4200	[illegible]	5000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	600
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	700

Դիմել առ Ճ. Վ. ՎԻԹԹԼ և Ընկ.
Ուիթթալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.
847 31 [illegible] [illegible] Լիվրբ.